

ANALIZA STAVOVA MLADIH O BAVLJENJU KARATEOM NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Zelić, Šime

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:714084>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-28**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

**ANALIZA STAVOVA MLADIH O BAVLJENJU
KARATEOM NA PODRUČJU SPLITSKO-
DALMATINSKE ŽUPANIJE**

Mentor:

prof.dr.sc. Želimir Dulčić

Student:

Šime Zelić

Split, lipanj, 2021. godina

SADRŽAJ:

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja	4
1.2. Predmet istraživanja	6
1.3. Istraživačke hipoteze	7
1.4. Ciljevi istraživanja	8
1.5. Metode istraživanja	8
1.6. Doprinos istraživanja	9
1.7. Struktura diplomskog rada	10

2. SPORT I MLADI

2.1. Uloga sporta u životu mladih	11
2.1.1. Definiranje sporta i sportskog sustav	11
2.1.2. Definiranje mladih	13
2.1.3. Sport u životu mladih	14
2.2. Struktura splitskog sporta	14
2.3. Karate klubovi u Splitsko-dalmatinskoj županiji	16

3. SPORTSKE MANIFESTACIJE

3.1. Definiranje manifestacija	20
3.1.1. Pojam manifestacija	20
3.1.2. Vrste manifestacija	21
3.1.3. Učinci manifestacija	23
3.2. Primjer sportske manifestacije- Europsko prvenstvo u karateu 2021. godine ...	24

4. ANALIZA STAVOVA MLADIH O BAVLJENJU KARATEOM U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI

4.1. Metodologija istraživanja	29
4.2. Opis anketnog upitnika	30
4.3. Uzorak istraživanja	31

4.4. Testiranje hipoteza i interpretacija rezultata istraživanja	46
5. ZAKLJUČAK	55
POPIS LITERATURE	56
POPIS TABLICA I SLIKA	58
PRILOG	59
SAŽETAK	65
SUMMARY	65

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

Sport je aktivnost koja svoje početke ima u prapovijesti u sklopu vojnih vježbi gdje se testirala sposobnost vojnika. Prvi spomenik o sportu je pronađen na Kreti (koja se razvijala od 2600. do 1100. godina pr. Kr.) gdje su se pronašla prva borilišta s gledalištem¹. Od Krete pa preko Sparte i starog Rima, sport doživljava konstantan razvoj, prvenstveno u vidu međusobnog natjecanja među sudionicima. U razdoblju od kraja 18. stoljeća pa do polovice 19. stoljeća započinje proces u kojem se sve više ljudi počinje aktivno baviti sportom. Najviše se njime bavilo plemstvo jer su imali najviše slobodnog vremena za aktivno treniranje određenog sporta. Kroz zadnjih nekoliko desetljeća sport je postao dostupan svima te se zbog toga povećao broj sportaša koji sudjeluju na raznim natjecanjima, a i broj gledatelja je samim time porastao.

Najbrojnija skupina ljudi koji sudjeluju (kao sportaši ili kao gledatelji) su mladi do 30 godina, što i potvrđuje istraživanje na razini Europske unije tijekom 2015. godine koji govore da su mladi ljudi između 16-29 godina činili 45 % od ukupnog broja ispitanika koji su bili barem jednom na sportskom događaju tijekom godine, dok su ljudi od 50-64 godine koji su bili prisutni na nekom sportskom događaju tijekom godine činili 25% od ukupnog broja ispitanika². Na razini Hrvatske broj mladih ljudi između 16-29 godina koji su bili prisutni na sportskim događajima prelazi 50% od ukupnih ispitanika, a ljudi između 50-64 godina koji su bili na sportskim događajima manji je od 20% od ukupnog broja ispitanika³.

Prema provedenom istraživanju može se vidjeti da su mladi puno više zainteresirani za bavljenje sportom nego „stariji“ ljudi i imaju određeni stav o tome koji ih sport zanima više od ostalih sportova. Zbog toga sportski savezi i klubovi nastoje na različite načine privući što više mlađih ljudi na načine kao što su organizacija različitih manifestacija, promjena sustava natjecanja da budu što atraktivniji, boljim treninzima i slično. Na te načine dolazi do popularizacije sportova, kao i do rasta prihoda sportskim klubovima i savezima.

Jedan od načina na koji država nastoji pripomoći popularnosti sportova je osnivanjem školskih sportskih društava kao i olakšavanjem osnivanja studentskih sportskih udruga. Broj školskih sportskih društava u 2017. godini iznosio je 1299 društava u kojima je sudjelovalo 120 000 učenika te broj studentskih sportskih udruga bio je 242 udruge koje su imale 4655 članova⁴.

Ali, unatoč tome, sportovi kao što su nogomet, rukomet i tenis privlače puno veći broj sportaša i gledatelja nego sportovi kao što su karate, jedrenje i slično. Na temelju toga se može postaviti pitanje kakvo je mišljenje ljudi, pogotovo mladih, o sportovima koji ne privlače pažnju većeg broja ljudi kao što su karate, jedrenje i slično.

¹ <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=59859>

² Eurostat (2018.): Sport statistics; Publications office of the European Union; Luxembourg

³ Eurostat (2018.): Sport statistics; Publications office of the European Union; Luxembourg

⁴ Središnji ured za sport (2019.): Nacionalni program športa (Internet), raspoloživo na: <https://mint.gov.hr/nacionalni-program-sporta-2019-2026-21681/21681>

Prema analizi stanja sportova u RH koje je provelo Ministarstvo turizma i sporta u sljedećoj tablici se može vidjeti stanje po broju klubova i sportaša u nekoliko sportova.

Tablica 1: Broj sportskih klubova i sportaša u RH 2017. godine

Olimpijski sportovi	Klubovi		Sportaši	
	Sport	Broj	Sport	Broj
Ekipni	Nogomet	1 559	Nogomet	128 274
	Rukomet	342	Košarka	32 050
	Košarka	218	Rukomet	14 687
	Odbojka	186	Odbojka	11 239
Pojedinačni	Karate	167	Streljaštvo	14 971
	Streljaštvo	141	Karate	8 500
	Taekwondo	125	Plivanje	7 182
	Tenis	116	Judo	5 200

Izvor: Ministarstvo turizma i sporta

Na temelju ove tablice se može vidjeti da je nogomet kao sport daleko najpopularniji u RH, te da svi ekipni sportovi općenito imaju više sportaša nego što imaju pojedinačni. Ono što se također može vidjeti je da karate ima više sportskih klubova od ostalih pojedinačnih sportova, ali po broju sportaša ga je preteklo streljaštvo kao sport.

Mladima je, uz osnovnu motivaciju za bavljenje nekim sportom, od iznimne važnosti stručnost i pristup samih trenera kako bi se razvili u samom sportu, kao i mogućnost realizacije kroz natjecanja što klub potvrđuje svojim rezultatima. Natjecateljski dio sporta mladima omogućuje razvoj na svim razinama osobnosti i karaktera te ih, uz pravilno i stručno vođenje trenera, vodi cjelovitom razvoju.

Razvidno je kako su stručni rad, rezultati klubova i pogodnosti koje su klubovi u mogućnosti ponuditi temelj da bi se privukao što veći broj mladih. Kroz različite projekte i manifestacije, kao što je predstavljanje u osnovnim školama, sudjelovanje na Danima splitskog sporta organizirano od Splitskog saveza sportova, dijeljenje letaka sa svim prednostima što sport nudi te objavljivanje najboljih sportskih rezultata putem medija, privlači se pažnja i veći broj zainteresiranih. Tako i karate klubovi nisu iznimka između svih sportskih klubova. Karate klubovi, čestim održavanjem stručnih edukacija za trenere, sudjelovanjem na natjecanjima različitih razina održavaju konstantnu kvalitetu i karate sport prikazuju u njegovoj punoj dimenziji.

Aktivnim provođenjem svega navedenog, mladima iz Splitsko-dalmatinske županije, stvara se preduvjet za aktivno bavljenje sportom, kako uopćeno tako i karateom.

Sport na temelju kojeg će se nastojati dobiti mišljenje ljudi je karate, borilačka vještina koja je nastala u Japanu krajem 19. stoljeća, a kojom se izučava način izvođenja udaraca na protivnika. Karate se sastoji od tri dijela: kumite, kihon i kata. Kumite označava borbu sa stvarnim protivnikom, dok kata označava borbu sa zamišljenim protivnikom. Kihon je tehnika koju mora savladati sportaš u ovom sportu. Kad se svladaju sva tri dijela, sportaš je stekao

vještinu samoobrane koju se provjerava periodičnim ispitima od strane licenciranih ispitivača. Kad sportaš položi svoj ispit, može krenuti u daljnje učenje novih vještina.

Pozitivni učinci koji proizlaze iz ovog sporta se prvenstveno odnose na zdravlje sportaša, kao i kod ostalih sportova. Karate kao sport, osim što ima pozitivne učinke na zdravlje sportaša, ima i pozitivne učinke u razvoju vještina kao što su: dugoročno poboljšavanje koncentracije, podizanje raspoloženja, pokretljivost te izoštravanje refleksa.

Karate je tijekom 20. stoljeća bio jedan od popularnijih sportova koji je okupljao sportaše diljem svijeta. Kao rezultat toga počeli su se osnivati kontinentalni karate savezi koji nastoje raditi na osnaživanju karatea kao sporta. Sportske manifestacije kao jedan od oblika predstavljanja sporta, svih njegovih vrijednosti u načinu djelovanja na mlade, zasigurno će pomoći razvoju karatea u promoviranju njegove dobrobiti te time povećati zainteresiranost za taj sport. S obzirom na sve veći broj sportaša, sportske manifestacije dobivaju na sve većoj važnosti. Na sportskim manifestacijama se provjeravaju sposobnosti sudionika te su one stare kao i čovječanstvo.

Ali, prethodnih desetak godina karate doživljava lagano opadanje broja sportaša zbog čega se postavlja pitanje je li karate prati promjene koje nastaju oko njega. Da bi opstao i razvijao se, karate se mora prilagođavati promjenama koje nastaju oko njega. Stoga će fokus ovog rada biti istraživanje je li se karate kao sport uspio prilagoditi promjenama te na taj način privukao mlade ljude da treniraju taj sport.

1.2. Predmet istraživanja

Na temelju definiranog problema istraživanja, može se oblikovati predmet istraživanja koji će biti u ovom radu. Splitsko-dalmatinska županija je županija iz koje je potekao velik broj uspješnih sportaša u različitim sportovima na međunarodnoj razini. Jedan od razloga tomu je način života u samoj županiji gdje se djecu nastoji od malih nogu naučiti zdravom načinu života što kasnije kao rezultat ima da se djeca i mladi nastave baviti sportom.

Broj karate klubova koji djeluju u Splitsko-dalmatinskoj županiji je 14 klubova, te dva saveza (Karate savez Splitsko-dalmatinske županije i Splitski karate savez), raspoređeni diljem županije. Najveći broj klubova se nalazi u gradu Splitu i to njih 7, dok se ostali nalaze karate klubovi nalaze u Kaštelima, Makarskoj, Solinu, Cisti Velikoj i na otoku Braču. Većinom se treninzi održavaju po školskim dvoranama, dok neki od njih imaju i sportske dvorane namijenjene upravo boričkim sportovima. Ovisno o broju članova klubovi organiziraju svoj rad u jednoj grupi ili u više grupa po uzrastu. Uzrast koji treniraju karate su u rasponu od 7 godina pa do 30 godina, a rijetko tko ima više od 30 godina, što govori da je karate sport kojim se bave većinom mladi ljudi.

Predmet istraživanja rada je istražiti stavove mladih ljudi sa područja Splitsko-dalmatinske županije o bavljenju karateom.

1.3. Istraživačke hipoteze

S obzirom na navedeni problem i predmet istraživanja mogu se postaviti sljedeće hipoteze. Hipoteza bi se mogla definirati kao pretpostavka koja se testira statističkim postupcima te na temelju toga donose zaključci o postavljenim hipotezama⁵.

Glavna nulta hipoteza:

H0: Mladi su zainteresirani za bavljenje karateom u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Sport kao aktivnost privlači mlade prvenstveno zbog želje da nauče nešto novo, zbog društva na treningu, samog treninga i trenera, kao i putovanja na natjecanja. Tako i karate, nije samo poseban oblik samoobrane, već je sport koji pruža mladima priliku za prihvaćanje zdravog i uravnoteženog načina života zbog čega je interesantan mladima.

Pomoćne hipoteze:

H1: Karate je popularan među mladima u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Broj sportova samo u gradu Splitu prelazi brojku od 30 različitih sportova zbog čega je teško doprijeti do svih ljudi da čuju za točno određeni sport. Zbog toga klubovi u određenom sportu nastoje svojim rezultatima i uspjesima, kao i raznim natjecanjima doprijeti do većeg broja ljudi. Hrvatski sportaši u karate sportu su u zadnjih nekoliko godina ostvarili značajne rezultate na razini Europe i svijeta zbog čega mu je narasla popularnost pogotovo među mladima.

Pomoću navedenih hipoteza nastojat će se istražiti kakvo mišljenje, tj. stav mladi u Splitsko-dalmatinskoj županiji imaju o bavljenju karateom. Istraživanje mišljenja će se provest anketnim upitnikom.

H2: Mladi žele steći nove vještine kroz bavljenje karateom

Karate kao sport nudi mogućnost stjecanja vještina koje su drugačije nego kod ostatka sportova zbog čega se te vještine jedino mogu naučiti od kvalificiranih trenera. Stoga te vještine nisu široko dostupne zbog čega mladi žele trenirati karate jer žele naučiti nešto novo. Provjeravanje usvojenih vještina se provjerava ispitima, poslije kojih, u slučaju uspješnog polaganja ispita, mogu krenuti usvajati daljnje vještine koje se kroz karate provlače. Na taj način mladi konstantno nadograđuju svoje vještine, što im je dodatan motiv za stjecanje znanja.

Pomoću pomoćnih hipoteza nastojat će se dokazati glavna hipoteza tj. otkriti postoji li zainteresiranost mladih za bavljenje karateom na području Splitsko-dalmatinske županije te ujedno ispitati u njih stavove o samom sportu.

⁵ Pivac S. (2010.): Statističke metode; e-nastavni materijali; Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

1.4. Ciljevi istraživanja

Glavni cilj istraživanja u radu će biti istražiti kakvi su stavovi mladih ljudi o bavljenju karateom u Splitsko-dalmatinskoj županiji, odnosno nastojat će se utvrditi jesu li mladi ljudi zainteresirani za bavljenjem karateom te će se na temelju toga donijeti određeni zaključak i prikazati će se potencijalni problemi s kojima se može susresti karate kao sport.

Osim glavnog cilja mogu se definirati i sljedeći pomoćni ciljevi:

- prikazati strukturu splitskog sporta
- opisati karate klubove u Splitsko-dalmatinskoj županiji
- pokazati primjer sportske manifestacije u karateu
- saznati kakve učinke može imati sportska manifestacija
- otkriti kakvu ulogu sport ima u životu mladih

Pomoćnim ciljevima nastojat će se poduprijeti prethodno postavljeni glavni cilj, odnosno nakon ostvarenja pomoćnih ciljeva moći će se krenuti na istraživanje stavova mladih o bavljenju karateom u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

1.5. Metode istraživanja

Metode istraživanja koje će se koristiti u ovom radu su⁶:

- Metoda eksplanacije
- Metoda prikupljanja podataka
- Deduktivna metoda
- Metoda analize
- Statističke metode
- Metoda deskripcije
- Metoda indukcije
- Metoda sinteze
- Metoda dokazivanja
- Metoda komparacije

Metodom eksplanacije će se opisivati činjenice i procesi koji se pojavljuju prilikom istraživanja tržišta i korištenje tih podataka na što jednostavniji način. Metodom prikupljanja podataka će se prikazati na koji se način mogu prikupiti podaci. Deduktivnom metodom se preko stavova dolazi do jednostavnijih zaključaka, odnosno preko prikupljenih podataka na razini Splitsko-dalmatinske županije među mladima moći će se donijeti neki zaključci.

Metodom analize će se složeniji pojmovi raščlaniti na što jednostavnije pojmove. Metodom indukcije će se donositi zaključci o općem sudu na temelju pojedinačnih sudova. Metodom

⁶ Zelenika R. (2000.): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci.

sinteze će se napraviti postupak spajanja jednostavnih misaonih tvorevina u složene povezivanjem u jedinstvenu cjelinu. Metodom dokazivanja utvrdit će se istinitost pojedinih spoznaja, stavova ili teorija vezanih za sport i sportske manifestacije. Metoda komparacije utvrđivanje istih ili srodnih činjenica, pojava i odnosa, te utvrđivanje njihove sličnosti i razlike u ponašanju.

Statistička metoda koja će se koristiti u radu je metoda anketiranja koja će se napraviti na temelju anketnog upitnika pripremljenog za ispitivanje koliko su mladi zainteresirani za bavljenje sportom, u ovom slučaju karateom, u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Istraživanje će se provesti na uzorku od 50 ispitanika.

Na osnovu pitanja zatvorenog tipa, provjerit će se postavljene hipoteze. Pitanja su namijenjena mladima, osobama oba spola, od 16 do 29 godina. Pitanja će biti kratka i jasna kako bi se što preciznije istražilo mišljenje ispitanika koji će biti nasumično odabrani. Podaci će se prikupljati na razini Splitsko-dalmatinske županije te će se oni kasnije obraditi u računalnom programu SPSS. Dobivenim rezultatima će se testirati prethodno navedene hipoteze.

1.6. Doprinos istraživanja

Doprinos istraživanja proizlazi iz provedenog istraživanja kod mladih, kao i zaključaka u radu. Kroz rad će se prikazati kakvu ulogu ima sport u životu mladih i struktura sporta u Splitsko-dalmatinskoj županiji, te će se prikupiti i analizirati podaci vezani uz iskustva vezana za bavljenje karateom.

Provedeno istraživanje može biti temelj za daljnja istraživanja pomoću kojih se može razviti strategija razvoja karatea kao sporta u vidu ulaganja potrebne infrastrukture (dvorane, oprema), načine nastupanja na tržištu te eventualnog otvaranje karate klubova i organizacije sportskih manifestacija na području Splitsko-dalmatinske županije.

1.7. Struktura diplomskog rada

Diplomski rad se sastoji od sljedećih dijelova i to redom:

- Uvod
- Sport i mladi
- Sportska manifestacije
- Analiza stavova mladih o bavljenju karateom u Splitsko-dalmatinskoj županiji
- Zaključak

Kroz uvodni dio se definira problem u radu, te ciljevi i metode rada koje će se koristiti kroz rad na razrješavanju definiranog problema. Također, dio uvodnog dijela su i hipoteze rada i struktura rada kojom se objašnjavaju dijelovi unutar rada.

Kroz drugi dio prikazati će se kakvu ulogu sport ima u životu mladih. Odnosno prvo će se definirati pojam sport nakon čega će se definirati pojam mladih. Kad se definiraju ta dva pojma saznati će se kakvu ulogu sport ima u životu mladih. Poslije toga će se prikazati struktura splitskog sporta s naglaskom na karate, te na samom kraju opisati će se karate klubovi koji djeluju na području Splitsko-dalmatinske županije.

U trećem dijelu će se definirati pojam manifestacije, na temelju koje će se napraviti podjela vrsta manifestacija, te će se utvrditi njeni učinci. Nakon teorijskog dijela prikazat će se primjer sportske manifestacije i to Europskog prvenstva u karateu 2021. godine.

U četvrtom dijelu prikazati će se metodologija istraživanja i opis anketnog upitnika. Nakon toga će se prikazati uzorak istraživanja te testirati postavljene hipoteze i prikazati konačno rezultati istraživanja na temelju kojih će se donijeti zaključak.

Na samom kraju je zaključak u kojem će se iznijeti rezultati cjelokupnog istraživanja i u kojem će se ukratko sažeti cjelokupni rad.

2. SPORT I MLADI

Kroz ovo poglavlje definirat će se pojmovi vezani iz područja sporta i mladih, te kakva je uloga sporta u životu mladih. Osim toga će se prikazati struktura splitskog sporta, odnosno prikazat će se koji se sve sportovi nalaze u gradu Splitu s naglaskom na karate kao sport. Nakon prikaza svega prethodnog ukratko će se opisati svi karate klubovi u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

2.1. Uloga sporta u životu mladih

2.1.1. Definiranje sporta

Sport je aktivnost koja ima svoju dugu tradiciju kroz ljudsku povijest, koja svoju popularnost doživljava tek od kraja 19. stoljeća kada su se ljudi počeli masovnije baviti sportom. Korijen riječi sport se prvi put pojavljuje u francuskom jeziku „desport“ i u engleskom jeziku kao „disport“ čije značenje u oba jezika je razonoda, zabava, opuštanje i bijeg od važnih obveza⁷.

Kako je sport doživljavao svoj razvoj tako su se sportaši počeli okupljati i osnivati različite sportske saveze kao i sportske klubove. Kroz te sportske saveze, koji su u početku bili ujedno i međunarodni sportski savezi, donosila su se i pravila vezana uz sportska natjecanja kao i kriteriji na temelju kojih se nastojao definirati sport. Kriteriji pomoću kojih se definira sport su⁸:

- navedeni sport mora uključivati element natjecanja
- sport se ne smije oslanjati na bilo koji element sreće specifično integriran u sam sport
- sport se ne bi trebao procjenjivati da predstavlja pretjeran rizik za zdravlje i sigurnost njegovih sportaša i sudionika
- određeni sport u nijednom smislu ne bi trebao biti štetan za bilo koje živo biće
- sport se ne bi trebao oslanjati na opremu koju dobavlja samo jedan dobavljač

Na temelju navedenih kriterija napravila se razlika između sporta i svih ostalih aktivnosti zbog sve veće masovnosti sporta, što je uključilo i znanstvenike i sportaše u taj proces što je rezultiralo s definiranjem sporta kao posebne aktivnosti.

Sport bi se mogao definirati kao tjelovježbene aktivnosti u kojima dominira natjecateljski duh⁹. Jednu od definicija postavio je i B. H. Suits koji je definirao sport kao dobrovoljni pokušaj svladavanja nenužnih prepreka unutar igre u kojoj se vrši testiranje tjelesnih vještina ljudi i strateškog korištenja ljudskog tijela, koju provodi specijalizirana institucija s vrlo raširenom i mnogobrojnom sljedbom¹⁰. Prethodno navedene definicije su jedne od primjera

⁷ <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=59859>

⁸ Nedić T., Škerbić M. M. (2020.): Definiranje sporta u Hrvatskim i međunarodnim pravnim aktima: Na sjecištu prava i filozofije, Stud. ethnol. Croat., vol. 32, str. 155–181, Zagreb, 2020

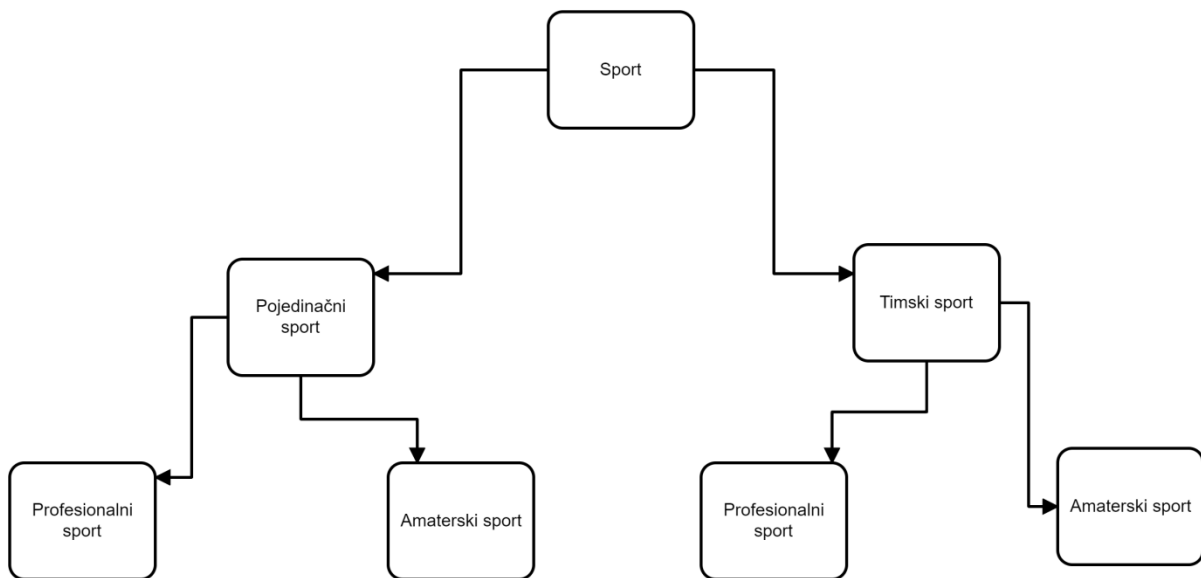
⁹ <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=59859>

¹⁰ Nedić T., Škerbić M. M. (2020.): Definiranje sporta u Hrvatskim i međunarodnim pravnim aktima: Na sjecištu prava i filozofije, Stud. ethnol. Croat., vol. 32, str. 155–181, Zagreb, 2020

mnogih definicija sporta. Zajedničko svim definicijama je da sport uključuje aktivnosti vježbanja da bi se natjecali s drugim sportašima te prikazalo uspješnost svladavanja određenih vještina.

Sport se može podijeliti na više vrsta ovisno o broju sudionika koji se zajedno natječu, kao i o pristupu samom sportu što rezultira sa sljedećim kategorijama sportova:

Slika 1: Podjela sporta na kategorije

Izvor: izrada autora

Pojedinačni sport je sport u kojem se sportaši natječu individualno protiv svojih protivnika. Tu razlikujemo profesionalni sport i amaterski sport što najviše ovisi o samom pristupu kod natjecanja. Kod timskog sporta se sastavlja momčad od nekolicine sportaša koja se natječe protiv druge momčadi.

Razlika između profesionalnog i amaterskog sporta je u tome što se kod profesionalnog sporta zahtijeva puno više truda i treninga za postizanje vrhunskog rezultata, odnosno kod profesionalnog sporta to je jedino zanimanje čime se bave sportaši. Kod amaterskog sporta pojedinci rade druge poslove uz treniranje određenog sporta.

Svaki sport, neovisno bio on pojedinačni ili timski, testira različite vještine kod ljudi kao i sposobnost izvršenja testova koji su pred sportašima. Na temelju toga se može vidjeti koji je sportaš uspješnije izvršio testove s kojima se suočio, što na kraju rezultira time da probudi zainteresiranost kod ljudi za bavljenje sportom.

Na temelju svega prethodno navedenog može se zaključiti da sport kao aktivnost poboljšava određene vještine kod ljudi te na taj način pozitivno utječe na samog čovjeka.

2.1.2. Definiranje mladih

Mladi su društvena skupina od koje starije generacije očekuju da preuzmu društvene uloge koje su im namijenjene. Krajnji rezultat tih očekivanja su da se mladi brže uključuju među starije, odnosno brzo se moraju socijalizirati što može predstavljati problem jer mladi nisu dovoljno formirani kao osobe. Stoga su mladi predmet istraživanja znanstvenika iz područja društvenih znanosti, a najviše od strane sociologa.

Tijekom 20. stoljeća znanstvenici su razvili tri teorijska koncepta kako bi lakše definirali i objasnili mlade kao društvenu skupinu. Teorijski koncepti razvijeni od strane znanstvenika su¹¹:

- Prvi koncept promatra mlade kao prepoznatljive socijalne generacije koje se konstituiraju na osnovi zajedničkog socio-povijesnog iskustva, obrazaca ponašanja i svijesti o generacijskoj pripadnosti
- Drugi koncept vidi mlade kao specifičnu društvenu grupu konstituiranu na temelju njihova objektivno drukčijeg društvenog položaja u usporedbi s drugim društvenim grupama
- Treći koncept prepoznaje mlade kao populacijsku skupinu u prijelaznoj fazi između djetinjstva i odraslosti

Nakon razvoja teorijskih konceptata i provedenih empirijskih istraživanja u 20. stoljeću došlo se do prvih spoznaja na temelju kojih se mogu definirati mladi kao skupina. Tako se mladi mogu definirati kao heterogena skupina koju obilježavaju socijalna raslojenost koja je sukladna diferenciranosti društva kojem pripadaju, kao i zajedničke karakteristike po kojima se prepoznaju kao društvena skupina.

Karakteristika mladih je da se nalaze u niskoj životnoj dobi čiju je granicu teško odrediti s obzirom da svaka nova generacija koja dolazi odrasta u drugačijim okolnostima i uvjetima. Znanstvenici su se složili da donju granicu životne dobi nije problem odrediti te da ona kod mladih iznosi 15 godina, dok se problem javlja jedino kod određivanja gornje granice. Kod gornje granice životne dobi, znanstvenici smatraju, se zaustavila kod 30 godina. Problem se javio iz razloga što se sve do nedavno, iako sve rjeđe, granica za određivanje mladih ljudi bila postavljena na 25 godina. S obzirom da se granica pomakla na 30 godina, kroz ovaj rad mladima će se smatrati ljudi koji imaju između 15 i 30 godina.

Mladi su inače, kao posebna dobna skupina, posebno aktivna u sportu i sportskim klubovima zbog čega se može smatrati da imaju svoje mišljenje vezano uz sportove te da ih sportovi zanimaju. S obzirom na taj podatak analizirat će se njihovo mišljenje.

¹¹ Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2015): Potrebe, problemi i potencijali mladih u Hrvatskoj (Internet) raspoloživo na <https://mrosp.gov.hr/>

2.1.3. Sport u životu mladih

Sport kao aktivnost je vrlo bitan aspekt u životu mladih. Naime, roditelji svoju djecu upisuju u sportske klubove čim im djeca krenu pohađati školu. Kroz to početno razdoblje djeca ne uče tehniku i vještinu sporta nego se većina treninga svede na igru među djecom koja prvenstveno služi kao „ispušni ventil“ djeci nakon odrađenih obveza koje imaju u školi i kući.

Prelaskom u skupinu mladih ljudi, odnosno kada se napuni 15 godina života, sport kao aktivnost zauzima sve važniju ulogu kod mladih sportaša. Da bi se razumjelo kakvu ulogu sport ima među mladima potrebno je razumjeti kakva je svrha bavljenja sportom kao aktivnosti uopće. Svrha sporta se može podijeliti na¹²:

- Izvanjsku svrhu sporta
- Unutarnju svrhu sporta

Izvanjska svrha sporta se odnosi na utakmice, natjecanja, različite izvedbe, osvajanje pokala i medalja, medijske slave, društvenog ugleda, tj. svega onoga što se odnosi na okolinu sporta, a ne na sami sport¹³.

Unutarnja svrha sporta proizlazi iz samog sporta kao što je uživanje u ljepoti igre, napredovanju u vrsnosti igranja, odmaknutost od svakodnevnih briga i slične situacije koje se odnose na sport¹⁴.

Stoga je uloga sporta u životu, prvenstveno, utjecanje na zdravlje i stil života kod mladih, te buđenje žara za sportom kroz razna natjecanja koja im omogućuju njihovu potvrdu kod njih samih i u društvu, što bi ih trebalo maknuti od lošeg života na ulici. Uloga sporta je i omogućiti mladima odmak od svakodnevnih briga, kao i uživanje u ljepoti odabranog sporta što im omogućava drugačiji pogled na svijet.

2.2. Struktura splitskog sporta

Split je grad iz kojeg su potekli mnogi uspješni sportaši s međunarodnim rezultatima i koji ima dugu sportsku povijest. Prvi početci sporta vežu se uz 1860. godinu kada se za potrebe gimnastičke škole pripremila cijela poljana za njihovo vježbanje. Nedugo nakon toga osnovalo se prvo sportsko društvo u Splitu nazvano „Streljačko društvo“ što je bio početni korak za daljnji razvoj sporta u Splitu.

Tijekom 20. stoljeća, splitski su sportaši počeli nastupati na Olimpijskim igrama u desetak sportova, što je rezultiralo osnivanjem Športskog saveza općine Split, danas poznatijeg kao Splitski savez športova. Njihov glavni motiv za rad je bio oživljavanje i razvoj sporta u Splitu. Prekretnica za razvoj sporta su bile Mediteranske igre održane 1979. godine, u čiju su svrhu morali izgraditi svu potrebnu infrastrukturu koju i danas koristi većina sportskih klubova.

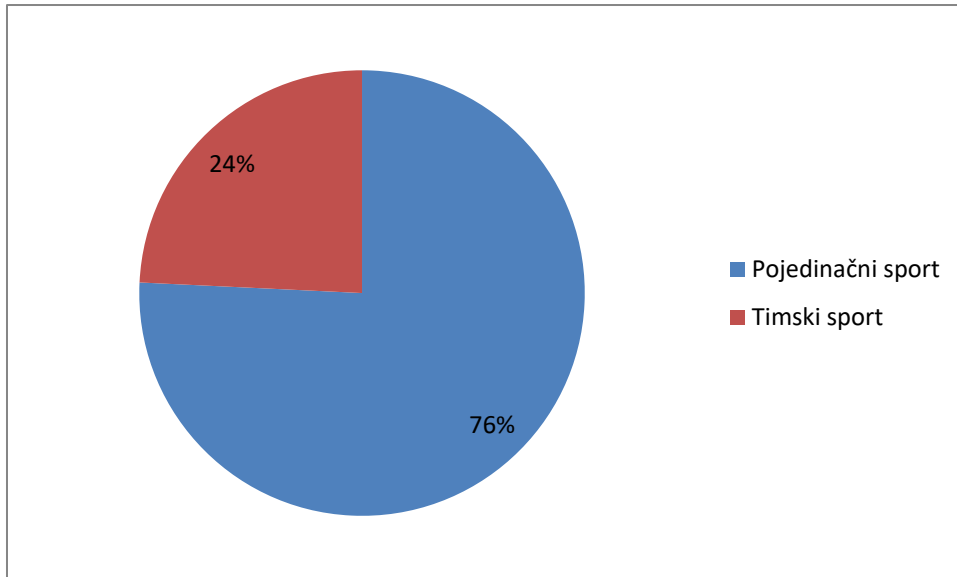
¹² Škerbić M. M., Zagorac I. (2018.): Sport, igra, svrha igre; Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 359-374

¹³ Škerbić M. M., Zagorac I. (2018.): Sport, igra, svrha igre; Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 359-374

¹⁴ Škerbić M. M., Zagorac I. (2018.): Sport, igra, svrha igre; Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 359-374

Danas u gradu Splitu djeluju 202 sportska kluba u 66 različitih sportova te desetak različitih sportskih institucija i sportskih saveza u određenim sportovima. U gradu Splitu najveći broj sportova su oni koji se smatraju pojedinačnim sportovima i to čak njih 50, dok kod timskih sportova postoji 16 različitih sportova što se može vidjeti na sljedećem grafikonu.

Grafikon 1: Sportovi u Splitu

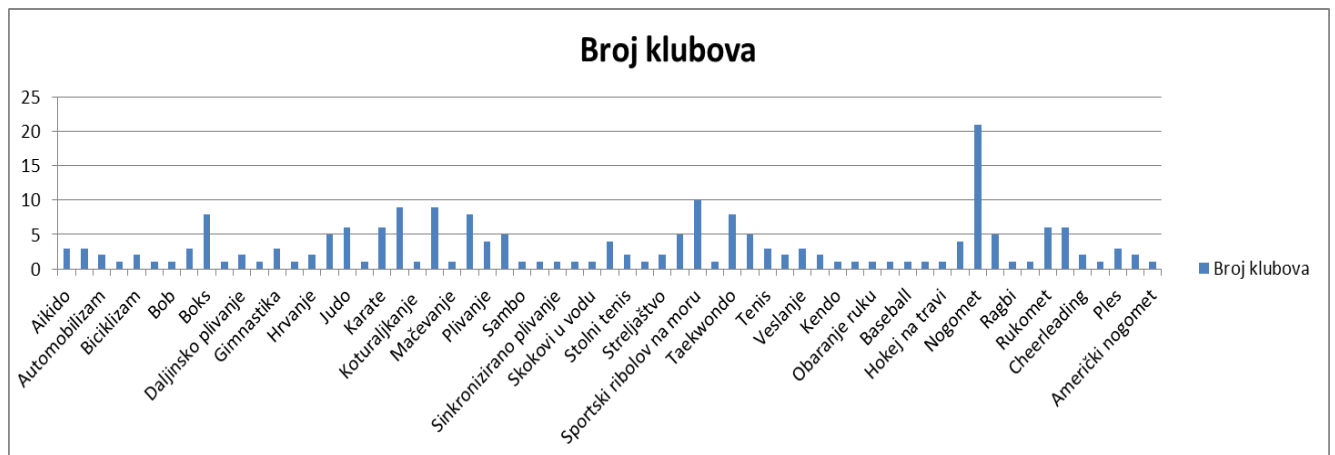
Izvor: izrada autora

Kod pojedinačnih sportova postoji 146 sportskih klubova koji se aktivno bave nekim sportom, dok je kod timskih sportova 56 takva kluba. Na temelju toga se može zaključiti da u gradu Splitu prevladavaju sportski klubovi koji se bave pojedinačnim sportom, dok sportski klubovi u timskom sportu nisu izrazito brojni. Ali, unatoč tomu, najviše registriranih sportskih klubova su upravo nogometni klubovi koji spadaju u timski sport, dok je kod ostalih sportova, neovisno bio on pojedinačni ili timski, registrirano do 10 sportskih klubova.

U gradu Splitu postoji 6 karate klubova te se zbog toga može smatrati da karate kao sport ima više sportskih klubova negoli velika većina drugi sportova u Splitu što mu kao sportu omogućuje veću vidljivost u odnosu na druge sportove. Također se može vidjeti da je najviše sportova koji se bave izučavanjem borilačkih vještina, odnosno njihovih klubova, u odnosu na vodene sportove. Kod svih sportova se može primijetiti da imaju sličan broj sportskih klubova, osim nogometa, čiji je broj sportskih klubova daleko veći, što govori da su sportovi jednako zastupljeni.

U cijelom gradu Splitu je prosjek sportskih klubova po pojedinom sportu iznosi 3 kluba po sportu, iako neki sportovi imaju manje klubova, dok drugi imaju daleko više, što se može vidjeti na sljedećem grafikonu.

Grafikon 2: Sportski klubovi

Izvor: izrada autora

Na temelju svega prethodnog može se zaključiti da u Splitu ima sportova za sve kategorije ljudi i njihove preferencije.

2.3. Karate klubovi u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Karate je borilačka vještina koja je nastala u Japanu, a značenje same riječi je „prazna šaka“. U ovom sportu sportaši zadaju udarce jedan drugome koristeći udarce rukama i nogama. Glavna karakteristika ovog sporta je vještina i brzina s kojom sportaši naznačuju udarce koje su proizveli. Da bi se uspješno svladao karate kao vještina, sportaši moraju prvo svladati osnovne tehnike, nakon čega mogu dalje napredovati. Karakteristično je da u karateu postoji 7 stilova od kojih svaki za sebe ima svoju filozofiju i način vježbanja karatea. Najpoznatiji su stilovi shotokan, kyokushin, shito-ryu i tradicionalni karate. Najveći broj klubova u Hrvatskoj se bavi shotokan stilom, dok su drugi stilovi slabije zastupljeni.

Karate je iz Japana došao u Europu tijekom 1960.-ih godina kada su japanski instruktori putovali Europom i preko seminara prenosili svoje znanje. Rezultat svega toga je početak osnivanja sportskih klubova i nacionalnih saveza koji se bave borilačkim vještinama. U Francuskoj je osnovan prvi europski nacionalni savez 1961. godine te su sukladno tome počela i prva natjecanja. U tom valu osnivanja karate klubova i nacionalnih saveza, karate je došao i u Hrvatsku.

Karate kao sport u Splitsko-dalmatinskoj županiji se prvi put pojavio 1967. godine kada se u Splitu osnovao prvi karate klub. Nastojeći približiti karate ljudima osnivači karate kluba u Splitu organizirali su prvo natjecanje u karateu, održano 1969. godine, koje je tada izazvalo veliko zanimanje javnosti. Tijekom druge polovice 20. stoljeća bilo je aktivno svega 9 klubova u Splitsko-dalmatinskoj županiji, od čega ih je ostalo 5 aktivno, a ostala 4 kluba su se ugasila.

Kroz zadnjih desetak godina dolazi do osnivanja novih klubova, te danas na području Splitsko-dalmatinske županije postoji 13 registriranih karate klubova. Karate klubovi koji su registrirani na području Splitsko-dalmatinske županije su¹⁵:

- Karate klub „Brač“ Supetar
- Karate klub „Croherc“
- Karate klub „Dalmacija“
- Karate klub „Dalmacija-cement“
- Karate klub „Galeb“ Split
- Karate klub „Jadran“ Split
- Karate klub „Dojo“ Brač
- Karate klub „Obi“ Kaštela
- Karate klub „Sokol“ Split
- Karate klub „Student“ Split
- Karate klub „Zanshin“
- Karate klub „Zrinski“ Cista Velika
- Kyokushin karate klub „Split“

Od svih karate klubova u Splitsko-dalmatinskoj županiji njih 6 je registrirano u Splitu, dok su ostali rasporeni diljem županije.

Karate klub „Brač“ Supetar

Karate klub „Brač“ je klub koji je osnovan 2006. godine na otoku Braču, preciznije u gradu Supetru. Kroz svoju kratku povijest nemaju zapaženih rezultata na državnim prvenstvima iz razloga što najviše nastupaju po lokalnim natjecanjima u županiji. Svoje termine treninga održavaju u sportskoj dvorani koja pripada Osnovnoj školi u Supetru. Jedni su od organizatora karate lige na razini Splitsko-dalmatinske županije za sve uzrasne kategorije čime daju svoj doprinos za razvoj karatea.

Karate klub „Croherc“

Karate klub „Croherc“ je klub koji je registriran 2010. godine u Makarskoj, te tamo održavaju svoje treninge u sklopu školske dvorane. Imaju niz zapaženih rezultata na državnim prvenstvima, od kojih se ističu državni prvaci u različitim uzrasnim kategorijama. Predsjednik kluba je jedan od međunarodnih sudaca, koji sudjeluje na Europskim i Svjetskim prvenstvima u karateu.

Karate klub „Dalmacija“

Karate klub „Dalmacija“ je klub koji djeluje na području grada Splita, a osnovan je 2010. godine. Klupski treninzi se održavaju u školskim dvoranama i u gradskim prostorima. Aktivnije su se uključili u karate tek od 2018. godine kada su počeli odlaziti na natjecanja. Od

¹⁵ Hrvatski karate savez (2021.): Pregled klubova po županijama (Internet), raspoloživo na: <http://karate.hr/web/zupanije.php>

2018. godine organizirali su dva međunarodna natjecanja te ostvarili rezultate na državnim prvenstvima.

Karate klub „Dalmacija cement“

Karate klub „Dalmacija cement“ je registriran u Solinu te je aktivan po natjecanjima zadnjih desetak godina. Treninzi se održavaju u blizini samog centra Solina, u sklopu teretane, te većinski sudjeluju po lokalnim natjecanjima u županiji.

Karate klub „Galeb“

Karate klub „Galeb“ je klub koji je registriran u gradu Splitu, te se aktivnije uključio u karate tijekom 2017. godine kada su počeli odlaziti i organizirati natjecanja. S obzirom da su tek od 2017. godine aktivni u karateu nisu još ostvarili značajnije rezultate na državnom prvenstvu, dok na lokalnim natjecanjima su jedni od uspješnijih po rezultatima. Osim što sudjeluju na natjecanjima, također i pomažu prilikom organizacije natjecanja koja se održavaju u gradu Splitu čime daju svoj doprinos razvoju sporta.

Karate klub „Jadran“ Split

Karate klub „Jadran“ osnovan je 1979. godine i djeluje na području grada Splita. Tijekom svog djelovanja ostvarili su vrhunske rezultate na državnim i lokalnim natjecanjima u svim uzrasnim kategorijama. Treninzi se održavaju u sklopu sportskog kompleksa Gripe te je kroz njihovu školu prošlo više od 150 sportaša. Natjecanje koje organiziraju i po kojem su i prepoznatljivi je Kup Jadrana, koji je ujedno i najstarije karate natjecanje u Hrvatskoj.

Karate klub „Dojo“ Brač

Karate klub „Dojo“ Brač je osnovan 2016. godine te se nalazi na otoku Braču. Svoje treninge održavaju na dvije lokaciju na otoku i to u mjestima Supetar i Bol čime su se nastojali približiti svima koji se žele baviti karateom. Njihov stil karatea je tradicionalni karate, velika većina klubova se bavi shotokanom, ali unatoč tome sudjeluju aktivno po natjecanjima kao organizatori ili kao natjecatelji.

Karate klub „OBI“ Kaštela

Karate klub „OBI“ osnovan je 2009. godine te su u početku svoje treninge održavali u Splitu, ali su se tijekom 2014. godine prebacili u Kaštela zbog financijskih razloga. Svoje treninge održavaju u gradskom prostoru, te su ostvarili rezultate na državnom prvenstvu u različitim uzrasnim kategorijama. Danas su također aktivni, ali s puno manjim brojem natjecatelja.

Karate klub „Sokol“ Split

Karate klub „Sokol“ osnovan je 1986. godine te je jedan od najuspješnijih klubova u Hrvatskoj s ostvarenim domaćim i međunarodnim rezultatima. Organizatori su niza domaćih natjecanja. Predsjednik kluba je član Upravnog odbora Hrvatskog karate saveza čime imaju jak utjecaj u karateu na razini Hrvatske. Treninzi se održavaju unutar sportskog kompleksa Gripe.

Karate klub „Student“ Split

Karate klub „Student“ je osnovan 2003. godine te je aktivan u gradu Splitu. Jedan je od pasivnijih klubova s obzirom da ne putuju natjecanja i nemaju rezultata, ali sudjeluju u organizaciji lokalnih natjecanja kao što je Dalmacija Open čime daju svoj doprinos razvoju sporta.

Karate klub „Zanshin“

Karate klub Zanshin je klub koji je osnovan 2013. godine te mu je sjedište u Splitu. Iako su relativno mlad klub, imaju rezultate na državnim prvenstvima (državne prvake u različitim uzrasnim kategorijama) i na međunarodnim prvenstvima (1. mjesto na Europskom prvenstvu za kadetkinje). Radi toga spadaju među rijetke karate klubove koji se mogu pohvaliti s međunarodnim medaljama.

Karate klub „Zrinski“ Cista velika

Karate klub „Zrinski“ je osnovan 2010. godine te se treninzi odvijaju u sportskoj dvorani u Cisti Velikoj. Jedan je od klubova koji spada u neaktivne iz razloga što ne idu po natjecanjima niti sudjeluju u radu Hrvatskog karate saveza, nego samo treniraju karate što za rezultat ima da ne ostvaruju rezultate.

Kyokushin karate klub „Split“

Kyokushin karate klub „Split“ je klub u kojem se trenira drugačiji stil karatea od velike većine drugih klubova u Hrvatskoj. Treninzi se odvijaju u Splitu po sportskim dvoranama, te osvajaju medalje na državnim natjecanjima koja se organiziraju posebno za ovaj stil karatea. Organizatori su natjecanja u kyokushin karateu te sudjeluju u lokalnim natjecanjima na kojima također osvajaju medalje. Osnovani su 2016. godine što ih čini jednim od mlađih klubova.

Na temelju svega prethodnog se može zaključiti da su karate klubovi prisutni u Splitsko-dalmatinskoj županiji te da velika većina njih ostvaruje rezultate kako na domaćim tako i na međunarodnim natjecanjima. Dio karate klubova je relativno nedavno osnovan te se od njih očekuju rezultati u budućnosti, kao i od ovih klubova koji već duže vrijeme postoje. Još jedna stvar koja se može primijetiti je da se ne trenira jedan stil u svim klubovima, nego postoje klubovi u kojima se trenira drugačiji stil karatea što nudi širi spektar stilova kojima se mladi mogu baviti. Također se može vidjeti da se većina klubova nalazi u Splitu ili u blizini Splita, prvenstveno zbog većih mogućnosti koje se nude.

Stoga se može smatrati da karate kao sport ima priliku konstantno ostvarivati dobre rezultate, kao i da privuče što više mladih zbog postignutih rezultata.

3. SPORTSKE MANIFESTACIJE

Kroz ovaj dio rada nastojat će se definirat pojam manifestacije te koje vrste manifestacija postoje, kao i kakve učinke ima manifestacija na okolinu. Nakon tog dijela, na primjeru Europskog prvenstva u karateu 2021. godine, prikazat će se što su manifestacije i kako funkcioniraju.

3.1. Definiranje manifestacija

3.1.1. Pojam manifestacija

Manifestacije su prisutne u ljudskom životu od njegovih početaka. U početku su to bile razne plemenske svečanosti kojima su se obilježavali razni događaji. Tako su u početku stare civilizacije organizirale različite manifestacije u situacijama kada su htjeli¹⁶:

- odati počast svojim božanstvima
- organizirati sportske manifestacije (npr. Olimpijske igre)
- obilježiti važne događaje (npr. Nova godina)
- organizirati vjerske manifestacije kao i viteške turnire
- slaviti karnevalske svečanosti

Iako manifestacije svoje početke imaju daleko u prošlosti, tijekom vremena nije došlo do prekida održavanja manifestacija. Naime, kako je vrijeme prolazilo, manifestacije su sve više imale svoju važnost. U novije doba, s obzirom na sve veći broj stanovnika i ekonomski napredak, došlo je do novih vrsta manifestacija i njihovog obujma.

Neki od razloga zašto se organiziraju manifestacije su proslave¹⁷:

- nacionalnih praznika
- javnih događaja
- kulturnih ostvarenja
- sportskih događaja
- korporativne proslave
- tržišnih događaja i itd.

Na temelju toga se može zaključiti da se pojam manifestacije odnosi na posebne rituale, predstave ili proslave koje se unaprijed planiraju i stvaraju da bi se obilježili posebni događaji ili postigli ciljevi u određenom segmentu¹⁸.

Porijeklo riječi manifestacije dolazi iz latinskog jezika „manifestio“ što bi se moglo prevesti kao javno očitovanje, javno izražavanje odobravanja ili neodobravanja, objava, objavljivanje. Dok riječ „event“, na engleskom jeziku riječ za manifestaciju, označava nekakav ishod¹⁹.

¹⁶ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

¹⁷ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

¹⁸ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

¹⁹ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

Na temelju toga je Getz definirao pojam manifestacije s dva različita aspekta. Definirao je s aspekta organizatora, kao i s aspekta posjetitelja.

Manifestacija s aspekta organizatora označava jedinstveni i neponovljivi događaj koji se događa izvan uobičajenih programa ili aktivnosti organizacije koja ih sponzorira ili organizira. Manifestacija s aspekta potrošača predstavlja priliku za odmor, zabavu, društveno ili kulturno iskustvo koje je izvan uobičajenog okvira izbora ili izvan svakidašnjih događaja²⁰.

S obzirom na sve prethodno navedeno, može se zaključiti da su manifestacije događaji koji privlače ljude, iako u rijetkim prilikama, što organizatorima predstavlja priliku za predstavljanje, a potrošačima priliku za odmor i opuštanje. Postoje različite vrste manifestacija u kojima mogu sudjelovati svi, ako ih zanima. Stoga su manifestacije, kao takve, imale i imaju ključnu ulogu kroz razvoj čovječanstva.

3.1.2. Vrste manifestacija

Manifestacije se međusobno razlikuju jedna od druge. Neke manifestacije privlače veći broj ljudi, dok neke privlače manji broj. Najveći razlog zašto neke manifestacije privlače veći broj ljudi se može pronaći u vrsti manifestaciji i njezinoj popularnosti. Stoga se manifestacije grupiraju uzimajući u obzir dva kriterija²¹:

- veličinu
- formu ili sadržaj manifestacije

Manifestacije s obzirom na njihovu veličinu se mogu podijeliti na četiri kategorije, ovisno o njihovoj značajki za ostvarivanje prihoda, medijsku pokrivenost i utjecaju na lokalnu zajednicu. S obzirom na navedeno razlikuju se sljedeće manifestacije, ovisno o veličini manifestacija, a to su²²:

- Mega manifestacije
- Potpisne ili karakteristične manifestacije
- Velike manifestacije
- Lokalne manifestacije

Mega manifestacijama se smatraju sve manifestacije koje su važne toliko da okupiraju cijelu nacionalnu ekonomiju i pojavljuju se u medijima diljem svijeta. Prema nekim autorima, mega manifestacije svojom veličinom generiraju iznadprosječno visoke stupnjeve turističkog prometa, medijske pokrivenosti, prestiža ili ekonomskog učinka na lokalnu zajednicu²³. Neki od primjera mega manifestacija su Olimpijske igre i Svjetsko prvenstvo u nogometu.

²⁰ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

²¹ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

²² Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

²³ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

Potpisna ili karakteristična manifestacija je vrsta manifestacija koja je poznata po tome što se ponavlja svake godine. Upravo to ponavljanje svake godine, ako se ujedno ponavlja u istom gradu, daje prednost narodu koji živi na tom području iz razloga što se manifestacije identificiraju s tim gradom i narodom. Razlozi zbog kojih se održavaju karakteristične manifestacije se mogu pronaći u povećanju svjesnosti, privlačnosti i profitabilnosti destinacije na kratki ili dugi rok²⁴. Primjeri ove vrste manifestacija bi bila Sinjska alka ili Dubrovačke ljetne igre.

Velika manifestacija bi se mogla definirati kao manifestacija koja je u stanju privući veliki broj posjetitelja, medijsku pokrivenost i ostvariti ekonomski učinak s obzirom na svoju veličinu i medijsku pokrivenost²⁵. Neki od primjera velikih manifestacija bi bili teniski Grand Slam turniri kao što je Wimbledon ili Roland Garros.

Lokalne manifestacije su vrsta manifestacija koja je prvenstveno namijenjena lokalnom stanovništvu da bi proizvela efekt buđenja osjećaja ponosa i pripadnosti lokalnoj zajednici. Najčešće se priređuju zbog društvene i zabavne vrijednosti²⁶.

Manifestacije, s obzirom na sadržaj, mogu se podijeliti na četiri kategorije, ovisno o samom sadržaju manifestacije. Razlikuju se sljedeće kategorije manifestacija²⁷:

- Poslovne manifestacije
- Festivali i kulturna događanja
- Zabavne manifestacije
- Sportske manifestacije

Poslovnim manifestacijama se smatraju sve vrste poslovnih okupljanja, sastanaka, skupova, kongresa, konferencija itd.²⁸ Organiziranje poslovnih manifestacija jedna je od trenutno rastućih industrija te se očekuje njezin daljnji rast i u budućnosti.

Festivali i kulturna događanja kao manifestacije doprinose društvenom i kulturnom životu jer je riječ uglavnom o javnim manifestacijama kao što su Splitsko ljeto i Dubrovački ljetni festival.²⁹

Pod zabavne manifestacije spadaju koncerti i nastupi poznatih pjevača koji privlače veći broj, kako domaćih, tako i inozemnih posjetitelja. Primjer zabavnih manifestacija bi bila Ultra koja se održava svake godine u Splitu i In Music Festival u Zagrebu.

Većina sportskih manifestacija spada u kategoriju mega događaja, ali dio sportskih manifestacija spada i u kategoriju lokalnih događaja kojima se, kroz različite lokalne sportske klubove, gledatelji i sportaši osjećaju privrženo tom sportu.

²⁴ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

²⁵ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

²⁶ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

²⁷ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

²⁸ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

²⁹ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

3.1.3. Učinci manifestacija

Razvojem manifestacija kroz povijest dovelo se do toga da je sve veći broj ljudi uključen u same manifestacije, bilo direktno ili indirektno. S obzirom da manifestacije imaju uvijek pozitivne i negativne posljedice na svoju okolinu, kod pojedinaca se uvijek javlja interes za pojedinom manifestacijom. Razlog tomu je što pojedinci razmatraju kakve učinke ima manifestacija na njihovu okolinu.

Kako je prethodno navedeno, manifestacije imaju svoje pozitivne i negativne posljedice (učinke) koje se mogu podijeliti u različite kategorije. Jedna od kategorija dijeli učinke na sljedeći način³⁰:

- Ekonomsko-turistički učinci
- Fizički i ekološki učinci
- Politički učinci
- Društveno-kulturni učinci

Tablica 2: Kategorije učinaka manifestacija

	<i>Pozitivni učinci</i>	<i>Negativni učinci</i>
Društveno-kulturni učinci	Dijeljenje iskustva	Otuđenje u zajednici
	Izgradnja ponosa u zajednici	Manipulacija zajednicom
	Revitalizacija tradicije	Negativni image zajednice
	Uvođenje novih i izazovnih ideja	Loše ponašanje
	Širenje kulturnih vidika	Društvena nejednakost
Fizički i ekološki učinci	Zaštita okoliša	Ekološka oštećenja
	Osiguravanja modela najbolje prakse	Uništavanje nasljeđa
	Rast ekološke svijesti	Buka
	Poboljšanje infrastrukture	Prometna zagušenja
	Urbana transformacija i obnova	
Politički učinci	Međunarodni prestiž	Rizik od lošeg uspjeha
	Promocija investicija	Loša alokacija sredstava
	Društvena kohezija	Gubitak pouzdanosti
	Razvoj administrativnih vještina	Promidžba
	Poboljšani image	Gubitak vlasničke kontrole lokalne zajednice
Ekonomsko-turistički učinci	Promocija destinacije	Gubitak autentičnosti
	Produžen broj dana boravka	Šteta po reputaciju
	Viši prinosi	Inflacija
	Povećani porezni prihodi	Gubitci u novcu

Izvor: Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

³⁰ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

Na temelju prethodne tablice se mogu vidjeti neki od brojnih učinaka kod manifestacija. Najveći broj učinaka je dugoročan te utječe indirektno na život lokalnih stanovnika. Iako ima dosta negativnih učinaka, koristi koje se dobiju od organizacije manifestacije su veće nego štete koje bi se mogle dogoditi. Upravo radi toga će mnogi gradovi i lokalne sredine sudjelovati i pripomoći u organizaciji manifestacije.

S druge strane se može prikazati kategorija učinaka manifestacija, vrlo slična onoj prethodnoj, koju je postavio Getz te se može podijeliti na³¹:

- Društvene, kulturne i političke učinke
- Ekonomske učinke
- Ekološke učinke

Neki od društvenih, kulturnih i političkih učinaka bi bili troškovi stimulacija ekonomije, širenje zaraznih bolesti, zagušenja i rast kriminala, osjećaj ponosa lokalne zajednice i integritet. Učinci koji spadaju u ovu kategoriju utječu na društvo općenito³².

U ekonomske učinke spadaju dolazak svježeg novca u regiju koji generira dohodak i blagostanje, mogući gubitak novca za organizatore manifestacija, rast cijena/inflacije, masovni turizam ili selektivan turizam, kreacija zona manifestacija³³.

U ekološke učinke spadaju procesi urbanizacije, potrošnja energije, generira promet i zagušenja, estetika, trajna proizvodnja otpada i pretjerana uporaba resursa³⁴.

Na temelju svega prethodno navedenog se može zaključiti da manifestacije, kao događaj, imaju niz učinaka na svoju okolinu. Najveći broj učinaka je kratkoročan i svoj kraj doživi sa završetkom manifestacije. Dugoročni učinci su oni s kojima se kasnije moraju nositi lokalni stanovnici. Stoga se prilikom organizacije manifestacija nastoji utjecati na smanjenje negativne vrste učinaka da bi se u cjelokupnoj slici moglo smatrati da je manifestacija uspješno organizirana.

3.2. Primjer sportske manifestacije- Europsko prvenstvo u karateu 2021. godine

Europsko prvenstvo u karateu je natjecanje koje okuplja najbolje karataše iz pedeset i dvije zemlje Europe kroz dvanaest individualnih, četiri timske i šest parakarate kategorija. Prvo Europsko prvenstvo održano je 1965. godine u Parizu. Ovogodišnje Europsko prvenstvo je 56. Europsko prvenstvo po redu i održava se u gradu Poreču.

Na odabiru grada domaćina bilo je četrnaest kandidata te je Poreč, kao grad s najviše glasova, osvojio domaćinstvo Europskog prvenstva. Grad domaćin se bira na kongresu Europske karate federacije na kojem su sudjelovali predsjednici nacionalnih karate saveza.

³¹ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

³² Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

³³ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

³⁴ Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

Slika 2: Logo Europskog prvenstva u karateu

Izvor: Hrvatski karate savez

Ciljevi koji se nastoje postići organizacijom Europskog prvenstva su³⁵:

- popularizacija karate sporta u Hrvatskoj
- Promidžba sportskih vrijednosti i popularizacija sporta među građanima Republike Hrvatske
- Animacija djece i mladih za bavljenje sportom
- Unapređenje sustava sporta u Republici Hrvatskoj
- Međunarodna promocija sporta Republike Hrvatske
- Jačanje međunarodnog ugleda i promocija Republike Hrvatske
- Ulaganje u sportsku opremu

Sukladno postavljenim ciljevima Europskog prvenstvena, postavljeni su i planirani učinci Europskog prvenstva koji proizlaze iz postavljenih ciljeva, a to su³⁶:

- Promocija karate sporta u Republici Hrvatskoj kao načina zdravog i uravnoteženog života koji objedinjuje tjelesno, umno i duhovno.
- Veća vidljivost karate sporta
- Veća vidljivost osoba s invaliditetom u sustavu sporta
- Doprinos međunarodnoj afirmaciji i popularizaciji hrvatskog sporta
- Veći broj educiranih volontera u sustavu sporta

S obzirom da su postavljeni ciljevi i očekivani rezultati za ovogodišnje Europsko prvenstvo, organizatori su postavili i mjerljive rezultate koje očekuju na manifestaciji.

³⁵ <http://karateporec2021.com/56-europsko-seniorsko-prvenstvo-u-karateu-i-parakarateu-2021-u-porecu/>

³⁶ <http://karateporec2021.com/56-europsko-seniorsko-prvenstvo-u-karateu-i-parakarateu-2021-u-porecu/>

Na manifestaciji će sudjelovati 750 sportaša, 260 sudaca, 150 trenera te 100 volontera koji su prošli edukaciju održanu prije manifestacije. Postavljeni su i rezultati kao što su noćenja, kojih se očekuje više od deset tisuća, gdje su uključeni i gosti i akreditirane osobe što se sve može vidjeti u sljedećoj tablici.

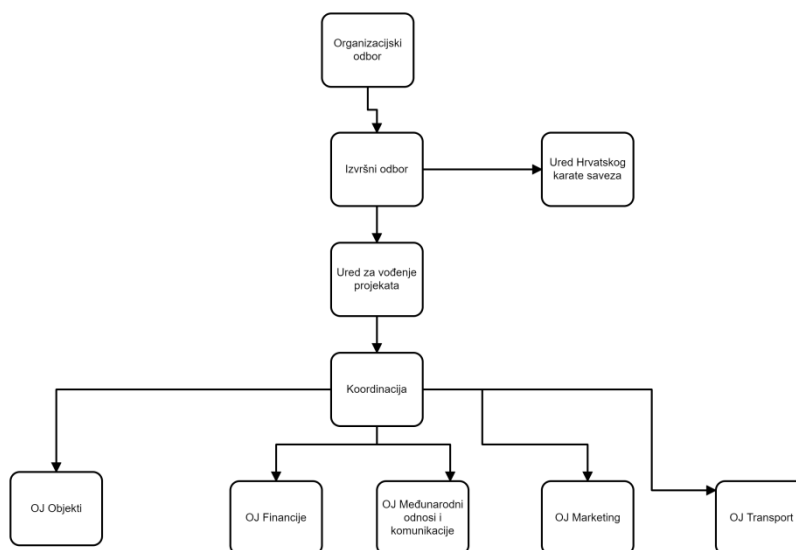
Tablica 3: Mjerljivi rezultati Europskog prvenstva

Element	Brojčana vrijednost
Broj sportašica i sportaša	750
Broj međunarodnih sudaca	260
Broj trenera	150
Broj ostalih članova nacionalnih delegacija	300
Broj educiranih volontera	100
Ukupan broj akreditiranih osoba	1650
Broj navijača i gostiju	3000 po danu
Broj noćenja navijača i gostiju	12000
Broj noćenja akreditiranih osoba	13200
Prijenos prvenstva u zemlje svijeta	30 zemalja
Sportska oprema	1200 m2 borilišta

Izvor: Hrvatski karate savez

Na temelju mjerljivih rezultata se donose odluke i planovi koji se odnose na način održavanja manifestacije. Brigu o cijeloj organizaciji natjecanja, što uključuje pripremu i provedbu manifestacije, pripada organizacijskoj jedinici Koordinacije. Koordinacija nastoji uskladiti aktivnosti između ostalih petnaest organizacijskih jedinica. Osim što usklađuje aktivnosti ostalih organizacijskih jedinica, Koordinacija mora poštovati i provoditi odluke koje donose organizacijski i izvršni odbor Europskog prvenstva. Na sljedećoj slici se može vidjeti organizacijska struktura manifestacije s dijelom organizacijskih jedinica.

Slika 3: Organizacijska struktura Europskog prvenstva

Izvor: [Hrvatski](#) karate savez

Organizacijske jedinice su neovisna tijela koja obavljaju postavljene aktivnosti i od njih se očekuje da izvrše određene ciljeve. U slučaju ispunjenja svih aktivnosti i ciljeva, može se smatrati da je manifestacija uspješno odrađena.

Ukupna vrijednost manifestacije je 7 450 000 kuna. Od izvora financiranja manifestacija je najvećim dijelom financirana iz vlastitih izvora i to u iznosu od 48.23% ukupnog financiranja. U vlastite izvore spadaju prodaja usluge smještaja i prehrane. Od ostalih izvora financiranja najveći udio dolazi od prihoda iz Ministarstva turizma i sporta u iznosu od 20.13%, što se sve može vidjeti u sljedećoj tablici.

Tablica 4: Izvori financiranja Europskog prvenstva

IZVORI FINANCIRANJA	IZNOS	POSTOTAK
1. Izvori iz javnog sektora		
1.1. Ministarstvo turizma i sporta	1 500 000 HRK	20.13%
1.2. Ostali izvori iz javnog sektora	1 100 000 HRK	14.77%
2. Izvori iz privatnog sektora	1 250 000 HRK	16.78%
Vlastiti i privatni izvori	3 600 000 HRK	48.32%

Izvor: Hrvatski karate savez

Europsko prvenstvo u karateu ima mnogo ekonomsko-društvenih koristi kojima utječe na okolinu. Prvenstveno je utjecalo na povećanje ugostiteljskog prometa i potaknulo rast kod lokalnog gospodarstva. Ovaj utjecaj se mogao primijetiti u povećanju broja gostiju i potražnje za ostalim aktivnostima u gradu Poreču.

Europsko prvenstvo će utjecati na porast zaposlenosti na način da će volonteri i ostali zaposleni na manifestaciji steći nove vještine s kojima mogu konkurirati na tržištu rada. Osim toga, manifestacija će utjecati na bolji položaj osoba s invaliditetom u društvu zahvaljujući njihovom uključivanju u sportske aktivnosti.

Kao nedostatak Europskog prvenstva, pojavljuje se povećanje količine smeća, s obzirom na veći broj ljudi koji boravi u gradu. Osim toga, nedostaci su gužve u prometu zbog većeg broja automobila što za posljedicu ima višu razinu onečišćenja zraka.

Većina ekonomsko-društvenih koristi i troškova se mogu izmjeriti te na samom kraju se može napraviti usporedba koristi i troškova. Na temelju toga se donose zaključci i odluke. Stoga se, prije održavanja Europskog prvenstva u karateu, napravila analiza ekonomsko-društveno mjerljivih koristi i troškova u gradu Poreču te su ti podaci dostupni u sljedećoj tablici.

Tablica 5: Ekonomsko-društveno mjerljivi troškovi i koristi

ELEMENT	IZNOS
1. Ekonomsko-društvene mjerljive koristi	
1.1. Društvene koristi zbog aktivnosti turista	2 664 000 HRK
1.2. Ekonomska vrijednost volonterskog rada	176 560 HRK
2. Ekonomsko-društveno mjerljiv trošak	
2.1. Trošak sanacije emisije stakleničkih plinova	821 400 HRK
KORISTI - TROŠAK	2 019 160 HRK

Izvor: Hrvatski karate savez

Na temelju tablice se može vidjeti da ekonomsko-društvene mjerljive koristi iznose 2 840 560 HRK, dok ekonomsko-društveni troškovi iznose 821 400 HRK. Ekonomsko-društveni troškovi, koji se mogu izmjeriti, se odnose na stakleničke plinove koji se proizvode tijekom održavanja manifestacije.

S obzirom na navedeno, može se zaključiti kako je odnos koristi i troškova Europskog prvenstva u karateu pozitivan, kao što je i sama manifestacija ekonomski isplativa, zbog čega se moglo ići u njenu organizaciju.

Na temelju primjera Europskog prvenstva u karateu može se zaključiti da se za organizaciju većih sportskih manifestacija treba dobro pripremiti i sve isplanirati što zahtijeva dosta vremena, ali je krajnji rezultat toga da je došlo do promocije sporta i okoline u kojoj se manifestacija održala.

4. ANALIZA STAVOVA MLADIH O BAVLJENJU KARATEOM U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJU

Kroz ovo poglavlje provest će se empirijsko istraživanje među mladima čiji će se stavovi o karateu kao sportu ispitati i analizirati. Nakon provedenog istraživanja prikazat će se obilježje uzorka i rezultata istraživanja. Na samom kraju će se testirati hipoteze te donijeti odluka je li se hipoteze prihvaćaju.

4.1. Metodologija istraživanja

Cilj istraživanja je ispitati i analizirati stavove mladih o bavljenju karateom u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Stoga će se istraživanje provesti metodom anketiranja, a kao mjerni instrument će poslužiti anketni upitnik.

Anketni upitnik je podijeljen u dva dijela. Kroz prvi dio ankete istražit će se obilježje uzorka pomoću informacija kao što su dob, spol i stupanj školovanja te je li se bave sportom i koliko se puta tjedno bave sportom, ako se njime bave.

U drugom dijelu ankete oblikovano je dvadeset sedam tvrdnji u kojima će ispitanici moći izraziti u kojoj se mjeri slažu s određenom tvrdnjom. Na početku istraživanja kreirana je jedna glavna i dvije pomoćne hipoteze kojima se nastojalo utvrditi postoji li zainteresiranost mladih za bavljenje karateom. Stoga su pitanja postavljena u tri skupine. Svaka od skupina pitanja je predviđena za pojedinu hipotezu te će se na taj način i testirati svaka od navedenih hipoteza. Kroz ovaj dio ankete korištena je Likertova skala od pet stupnjeva sa različitim stupnjevima slaganja.

Istraživanje će se provesti među 50 nasumce odabranih sudionika u dobi između 16 i 30 godina na području Splitsko-dalmatinske županije. Kako bi se lakše prikazali rezultati istraživanja, koristiti će se metoda deskriptivne statistike kao i što će se rezultati istraživanja prikazati pomoću tabličnih prikaza i grafova.

Prikupljeni podaci iz ankete će se unijeti u program SPSS te će se i u njemu obraditi i analizirati. Odluka o prihvaćanju hipoteza donijet će se na temelju jednosmjernog t-testa. Nakon što se donese odluka o prihvaćanju ili odbacivanju hipoteza donijet će se zaključak o tome je li postoji zainteresiranost kod mladih za bavljenjem karateom u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

4.2. Opis anketnog upitnika

Anketni upitnik je mjerni instrument pomoću kojeg se dobiju određeni podaci i informacije na temelju kojih se rade daljnje analize. Anketni upitnik u provedenom istraživanju je podijeljen na dva dijela.

U prvom dijelu su postavljena pitanja vezana uz obilježja uzorka. Prvo pitanje je vezano uz spol ispitanika. Drugo pitanje je vezano uz dob ispitanika gdje je dob ispitanika postavljena u četiri kategorije i to: 1) 16-18 godina, 2) 19-22 godine, 3) 23-26 godina i 4) 27-30 godina. Treće pitanje se odnosi na stupanj obrazovanja gdje su odgovori ponuđeni ovisno o razini obrazovanja koju je ispitanik ostvario do trenutka ispunjavanja ankete. Zadnja dva pitanja su vezana uz sport te se odnose na činjenice kao što su bave li se ispitanici sportom općenito te u slučaju da se bave sportom, koliko se puta tjednom njime i bave.

U drugom dijelu ankete pitanja su podijeljena u tri skupine, svaka skupina za određenu hipotezu. Prva skupina pitanja se odnosi na nultu hipotezu, koja će se testirati pomoću pitanja obuhvaćenih od 6. do 11. pitanja. Druga skupina pitanja obuhvaća pitanja od 12. do 17. pitanja te će se pomoću njih testirati prvu hipotezu, koja je ujedno i pomoćna hipoteza. Treća skupina pitanja se odnosi na drugu hipotezu te će se od 18. do 27. pitanja i testirati.

Kroz drugi dio ankete koristit će se Likertova skala od pet stupnjeva i to:

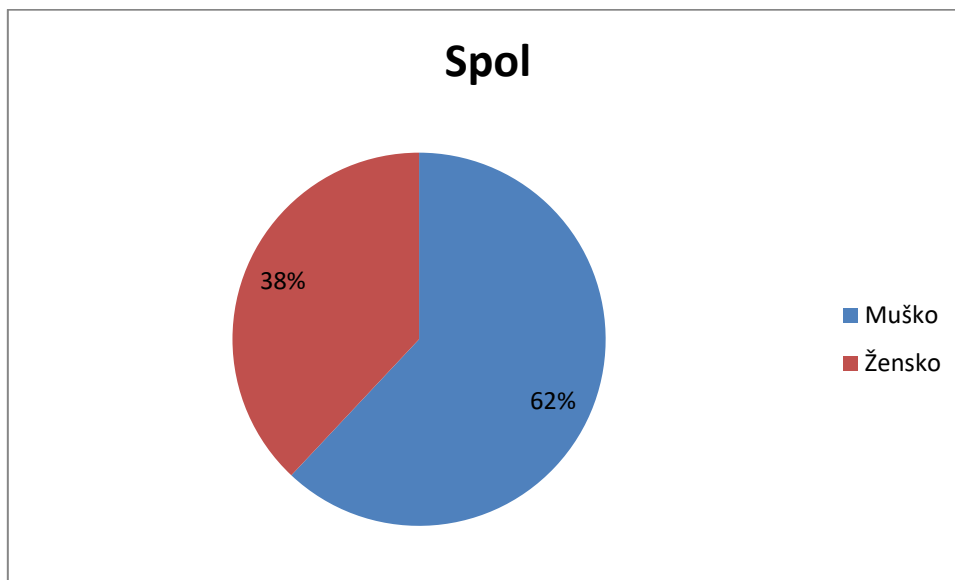
- 1- uopće se ne slažem,
- 2- uglavnom se ne slažem,
- 3-niti se ne slažem niti se slažem,
- 4-uglavnom se slažem,
- 5- u potpunosti se slažem.

Pitanja iz drugog dijela anketnog upitnika u cjelini predstavljaju stavove mladih o karateu. Na temelju prikupljenih odgovora testirati će se hipoteze, svaka zasebno, te donijeti zaključak o prihvaćanju tih hipoteza.

4.3. Uzorak istraživanja

Kroz ovaj dio rada prikazat će se obilježja uzorka na kojem se radilo istraživanje kao što su spol, dob, razina obrazovanja i bave li se sportom te u slučaju da se bave, koliko je to puta tjedno. U istraživanju je sudjelovalo 50 ispitanika različitih obilježja.

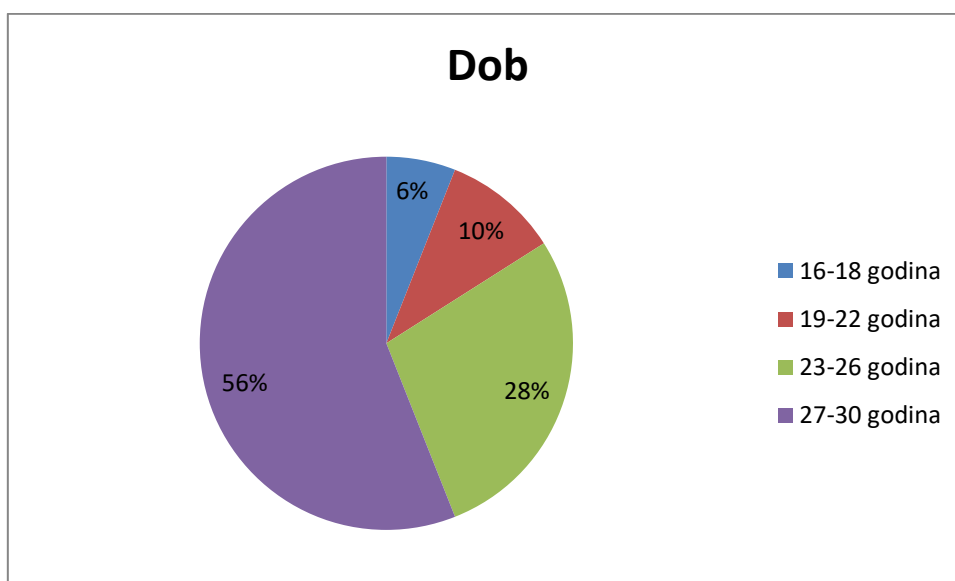
Grafikon 3: Ispitanici prema spolu

Izvor: izradio autor

Prvo obilježje koje će se prikazati je prema spolu ispitanika. U istraživanju je sudjelovao 31 ispitanik muškog spola što čini 62% ispitanika, dok je 19 ispitanika ženskog spola te one čine 38% od ukupnog broja ispitanika.

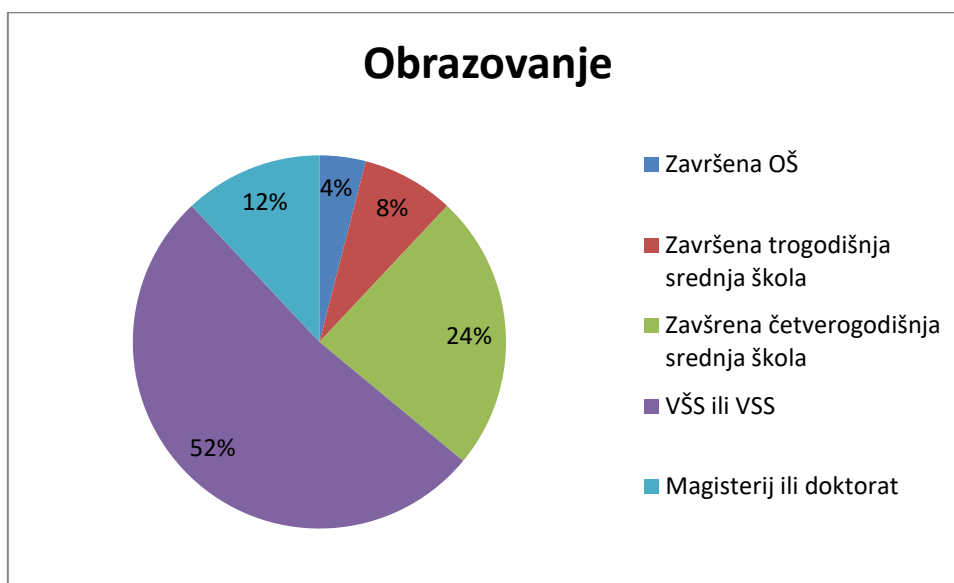
Grafikon 4: Ispitanici prema dobi

Izvor: izradio autor

U strukturi ispitanika prema dobi najviše je onih koji spadaju u skupinu između 27-30 godina i to njih 28 ispitanika što čini 56% od ukupnog broja ispitanika. U skupini ispitanika od 23-26 godina je sudjelovalo njih 14 (28% od ukupnog broja ispitanika), u skupini od 19-22 godine sudjelovalo u istraživanju je njih 5 (odnosno 10%), dok je u skupini od 16-18 godina sudjelovalo 3 (odnosno 6%) ispitanika.

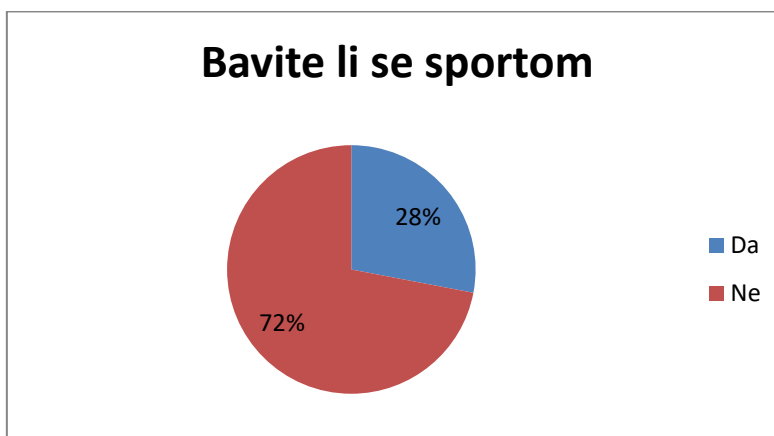
Grafikon 5: Ispitanici prema stupnju obrazovanja

Izvor: izradio autor

Prema stupnju obrazovanja najveći broj ispitanika ima višu stručnu spremu ili visoku stručnu spremu i to njih 26 što čini 52% od ukupnog broja ispitanika. Nakon njih slijede ih ispitanici sa završenom četverogodišnjom srednjom školom i to njih 12 (odnosno 24%), pa njih 6 (odnosno 12%) što imaju završen magisterij ili doktorat, dok je nakon njih 4 ispitanika (odnosno 8%) završilo srednju trogodišnju školu. Najmanji broj ispitanika je završio osnovnu školu i to njih dvoje što čini 4% od ukupnog broja ispitanika.

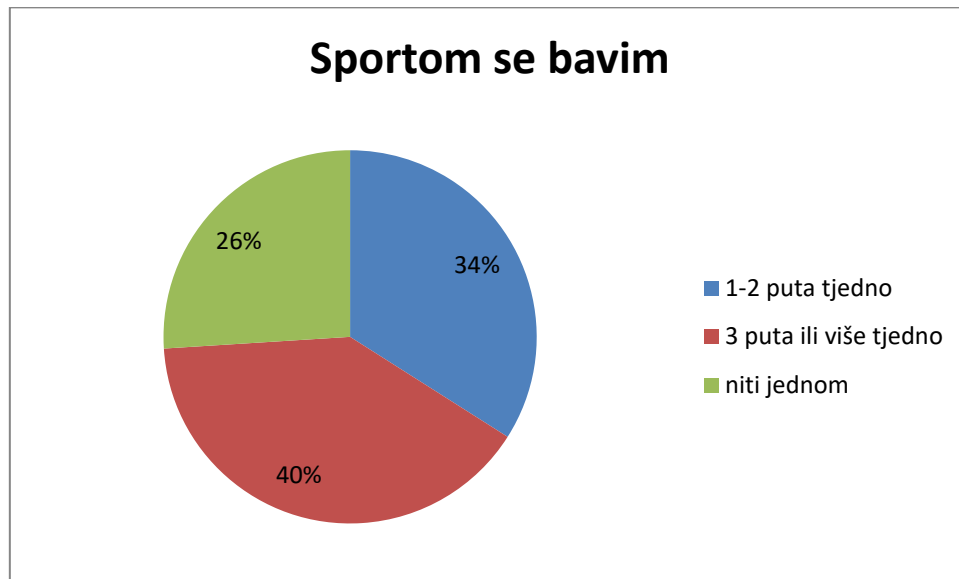
Grafikon 6: Ispitanici prema stupnju bavljenja sportom

Izvor: izradio autor

Od 50 ispitanika njih 36 (odnosno 72%) se bave sportom, dok se njih 14 (odnosno 28%) ne bavi sportom.

Grafikon 7: Ispitanici prema stupnju tjednog bavljenja sportom

Izvor: Izradio autor

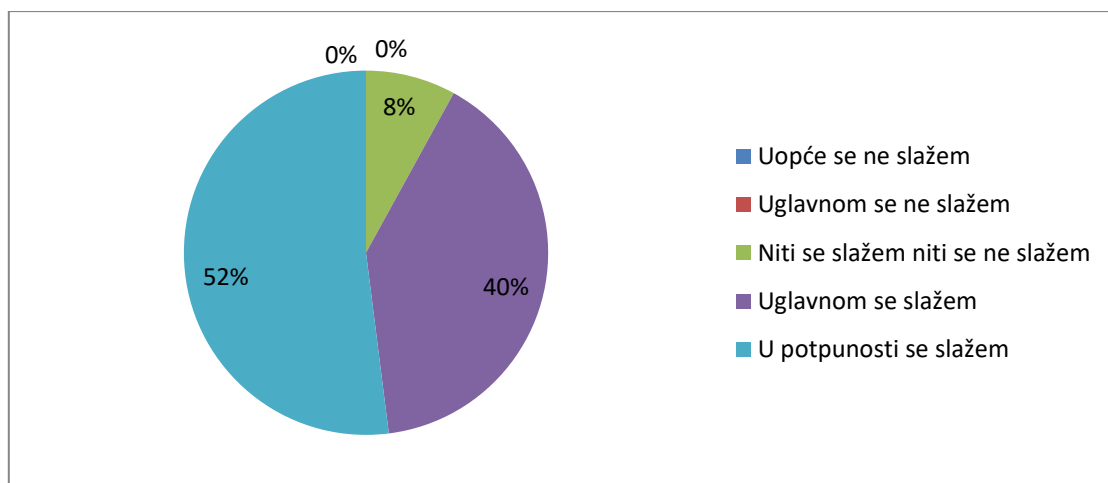
Najveći broj ispitanika, koji se bave sportom, njih 20 (odnosno 40%) se bave sportom 3 puta ili više tjedno. Nakon njih su ispitanici koji se bave sportom 1-2 puta tjedno i to njih 17 (odnosno 34%), dok je onih koji se ne bave sportom 13 (odnosno 26%).

S obzirom da se definirao uzorak istraživanja, poznati su rezultati provedenog istraživanja u kojem se pitalo mišljenje ispitanika o bavljenju karateom.

Rezultati istraživanja

Na sljedećem grafikonu se može vidjeti mišljenje ispitanika o tome da karateom poboljšavaju svoje tjelesno i psihičko zdravlje.

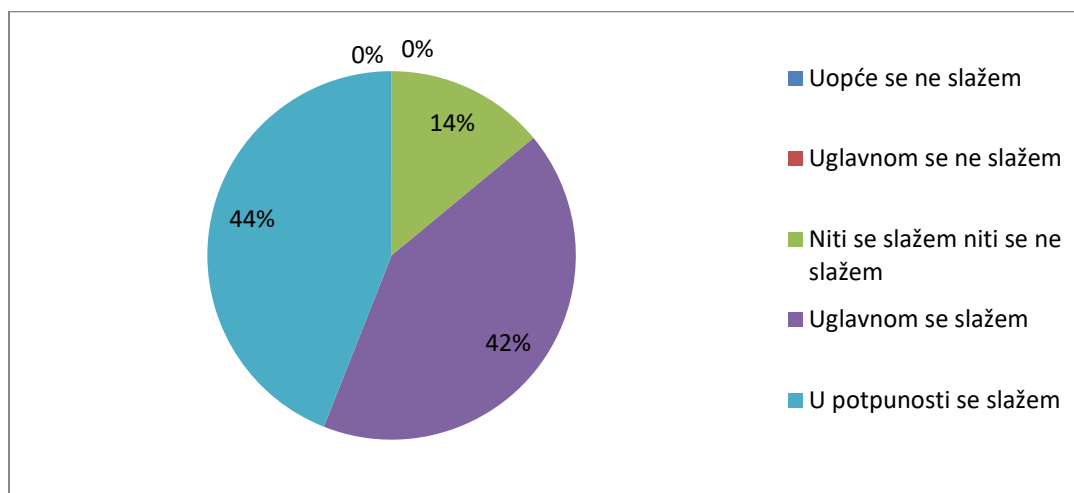
Grafikon 8: Bavljenje karateom poboljšavam svoje tjelesno i psihičko zdravlje

Izvor: izradio autor

Na grafikonu se može vidjeti da se 26 ispitanika (odnosno 52%) u potpunosti slaže da se bavljenjem karateom poboljšava tjelesno i psihičko zdravlje, dok se 20 ispitanika (odnosno 40%) uglavnom slaže s navedenom tvrdnjom. Može se također vidjeti da nema ispitanika koji se ne slažu s navedenom tvrdnjom, ali ima 4 ispitanika (odnosno 8% ispitanika) koji se niti slažu niti ne slažu s navedenom tvrdnjom.

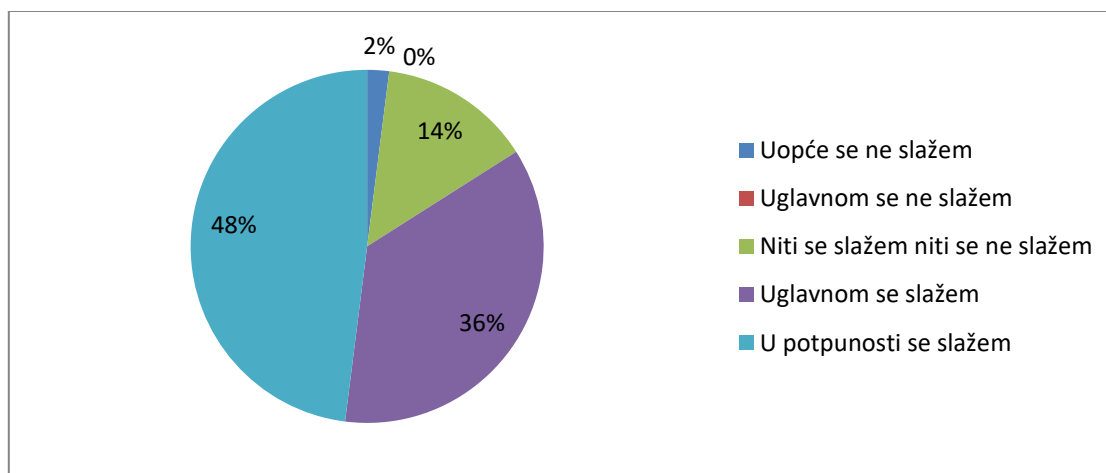
Grafikon 9: Karate mi omogućuje razvoj prema većem stupnju samopouzdanja

Izvor: izrada autora

Na prethodnom grafikonu su ispitanici izlagali svoju razinu slaganja s tvrdnju u kojoj se smatra da karate omogućuje razvoj prema većem stupnju samopouzdanja. Najveći broj ispitanika se u potpunosti slaže s navedenom tvrdnjom i to čak njih 42%, dok ih se 42% uglavnom slaže. Također njih 14% se niti slaže niti ne slaže s navedenom tvrdnjom, dok nema ispitanika koji se ne slažu s navedenom tvrdnjom.

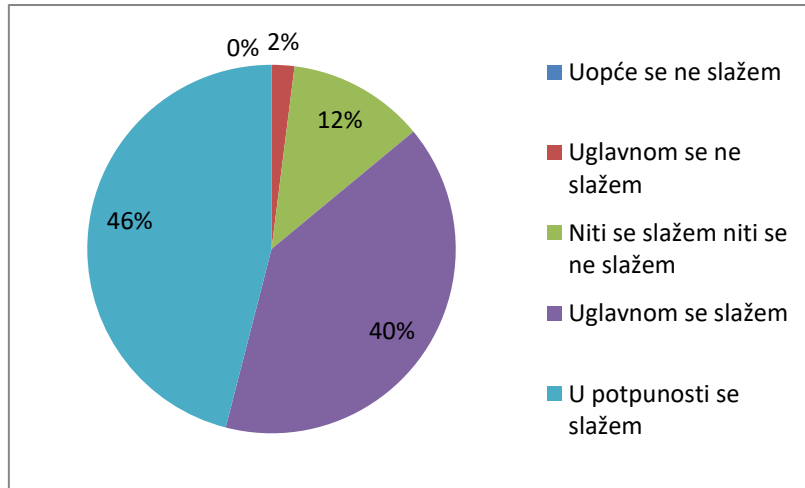
Grafikon 10: Treniranjem karatea izoštravam koncentraciju

Izvor: izrada autora

S tvrdnjom da se treniranjem karatea izoštrava koncentracija u potpunosti se slaže 48% ispitanika, dok se uglavnom slaže 36% ispitanika. Također 2% ispitanika se uopće ne slaže s navedenom tvrdnjom, dok njih 14% niti se slaže niti se ne slaže.

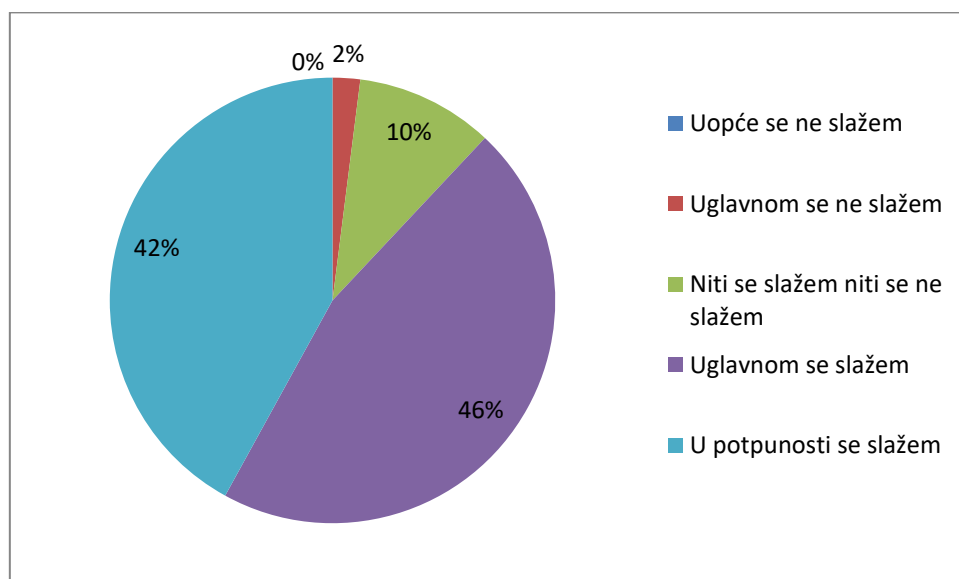
Grafikon 11: Sudjelovanje na karate natjecanjima razvija ponos, ali i lakšu socijalizaciju

Izvor: izradio autor

Najveći broj ispitanika se u potpunosti slaže s tvrdnjom da sudjelovanje na karate natjecanjima razvija ponos, ali i lakšu socijalizaciju i to 23 ispitanika (odnosno 46%). Nakon njih većina ispitanika se uglavnom slaže s navedenom tvrdnjom i to 20 ispitanika, dok se najmanje ispitanika uglavnom ne slaže s navedenom tvrdnjom, njih 2%.

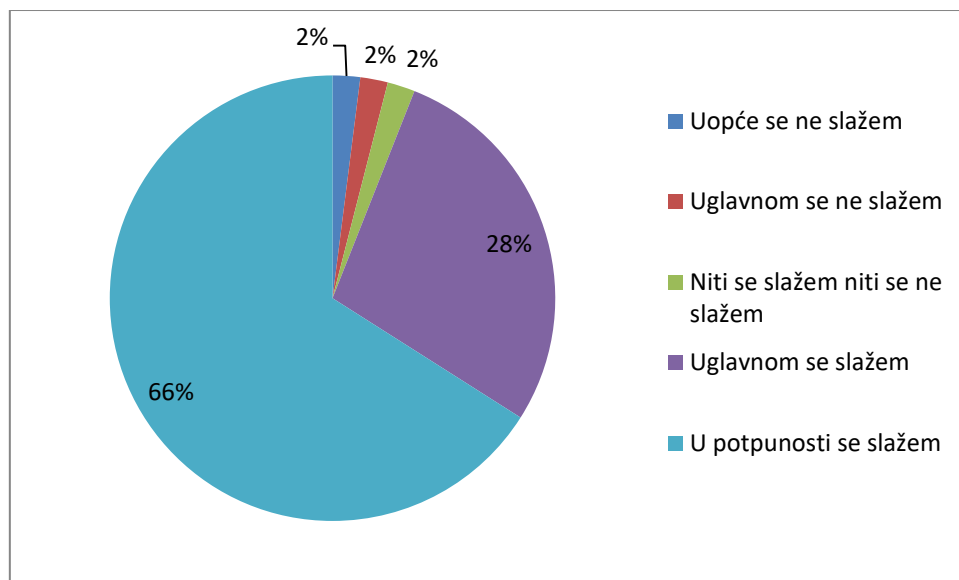
Grafikon 12: Bavljenje karateom omogućuje razvoj i nadogradnju već stečenih vještina

Izvor: izrada autora

S tvrdnjom da se bavljenje karateom omogućuje razvoj i nadogradnja već stečenih vještina najveći broj ispitanika se uglavnom slaže i to njih 46%, dok ih slijede ispitanici koji se uglavnom slažu njih 46%. Ispitanici koji se niti slažu niti ne slažu čine 10% ispitanika, dok najmanje ispitanika se uglavnom ne slaže s navedenom tvrdnjom, njih 2%.

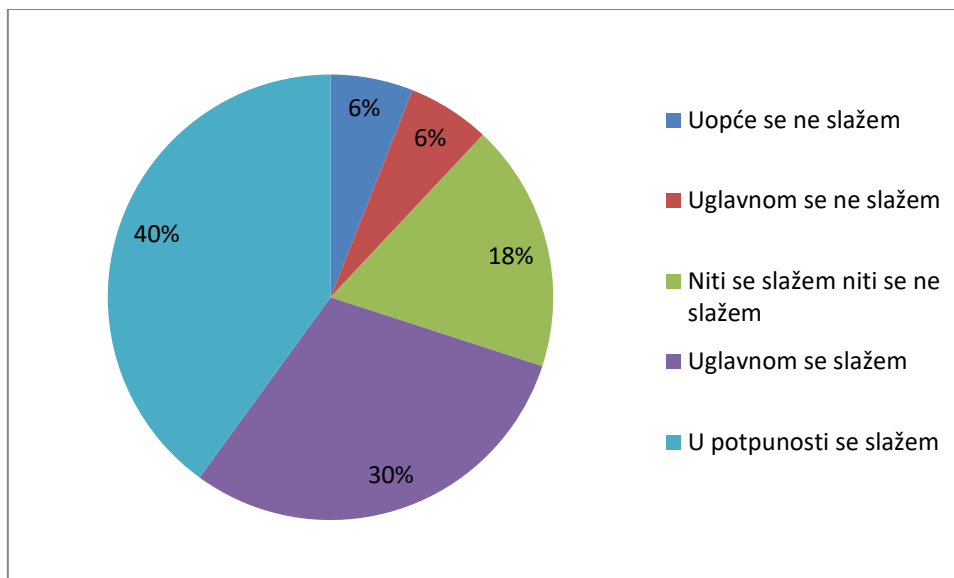
Grafikon 13: Samoobrana je nova vještina koju mogu steći kroz karate

Izvor: izrada autora

Najveći broj ispitanika se u potpunosti slaže s tvrdnjom da je samoobrana nova vještina koju mogu steći kroz karate i to 33 ispitanika (odnosno 66%). Zatim ih slijedi 14 ispitanika koji se uglavnom slažu s navedenom tvrdnjom, dok je najmanji broj ispitanika koji se ne slažu s navedenom tvrdnjom.

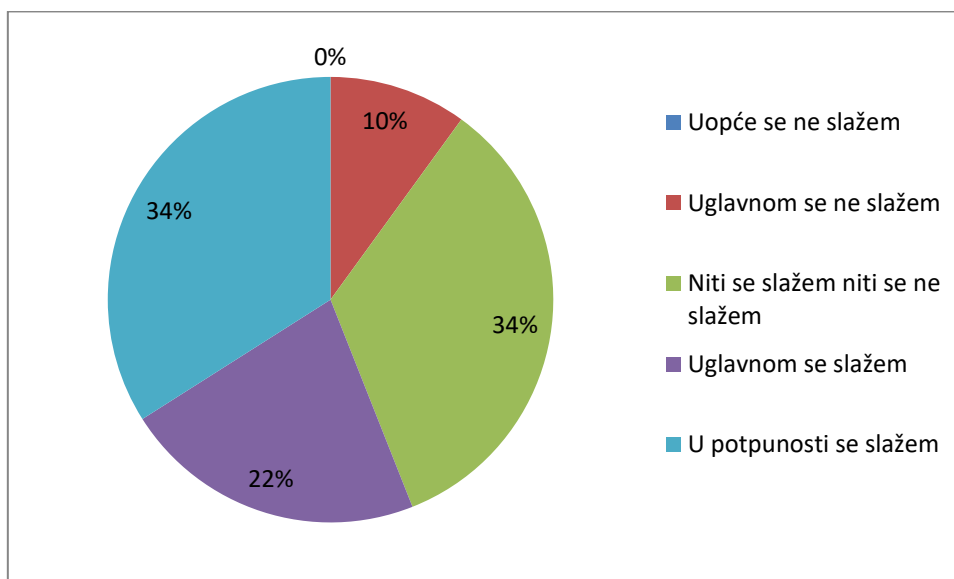
Grafikon 14: Karate sport je sinonim za borilačke vještine

Izvor: izrada autora

Za tvrdnju karate sport je sinonim za borilačke vještine 20 ispitanika se u potpunosti složilo (odnosno 40%), dok ih slijedi 15 ispitanika koji se uglavnom slažu (odnosno 30% ispitanika). Najmanji broj ispitanika se ne slaže s navedenom tvrdnjom i to 3 ispitanika koji se uopće ne slažu i 3 ispitanika koji se uglavnom ne slažu.

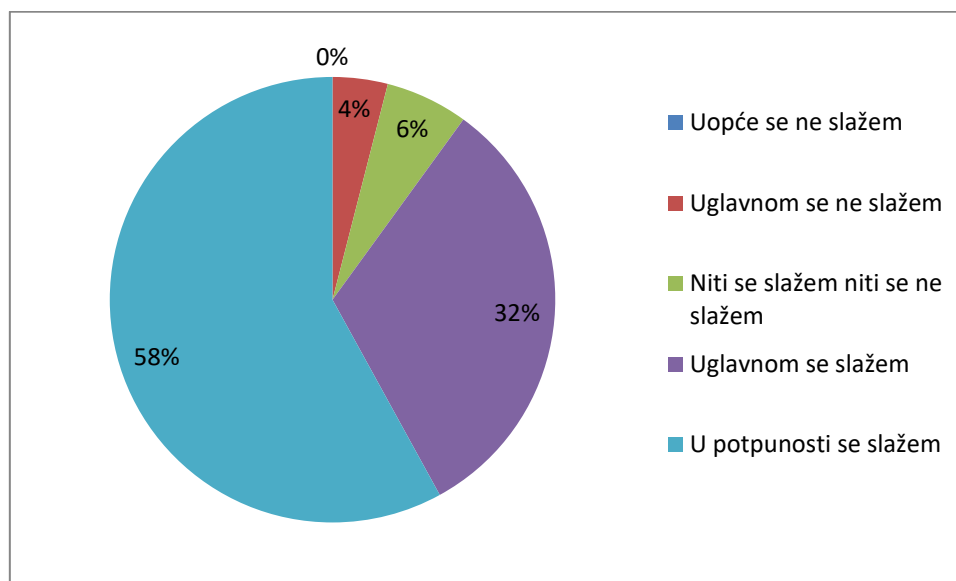
Grafikon 15: Gledanje filmova o karateu zainteresiralo me za vještinu samoobrane

Izvor: izrada autora

Ispitanici su podijeljeni na tvrdnji da ih je gledanje filmova o karateu zainteresiralo za vještinu samoobrane. Najveći broj ispitanika se u potpunosti slaže s navedenom tvrdnjom, kao i što se najveći broj ispitanika niti slaže niti se ne slaže s navedenom tvrdnjom i to čak 34% ispitanika. Nakon njih, najveći broj ispitanika se uglavnom slaže s navedenom tvrdnjom i to čak njih 22%, dok se uglavnom ne slaže njih 10%, a onih koji se u potpunosti ne slažu nema među ispitanicima.

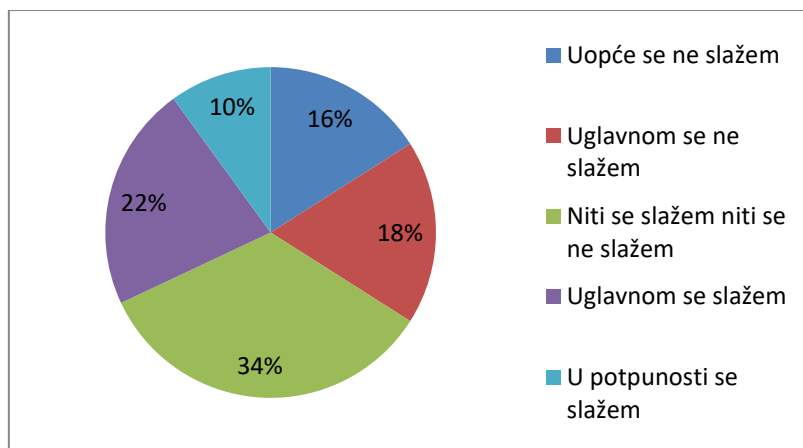
Grafikon 16: Vještina samoobrane je životno važna i korisna

Izvor: izrada autora

Za tvrdnju da je vještina samoobrane životno važna i korisna najveći broj ispitanika se složio i to čak 29 ispitanika (odnosno 58%), dok ih slijede ispitanici koji se uglavnom slažu s navedenom tvrdnjom koji čine 32% od ukupnih ispitanika. Najmanjih je broj onih koji se ne slažu s navedenom tvrdnjom i to čak njih 6% koji se uglavnom ne slažu, dok onih koji se uopće ne slažu nema.

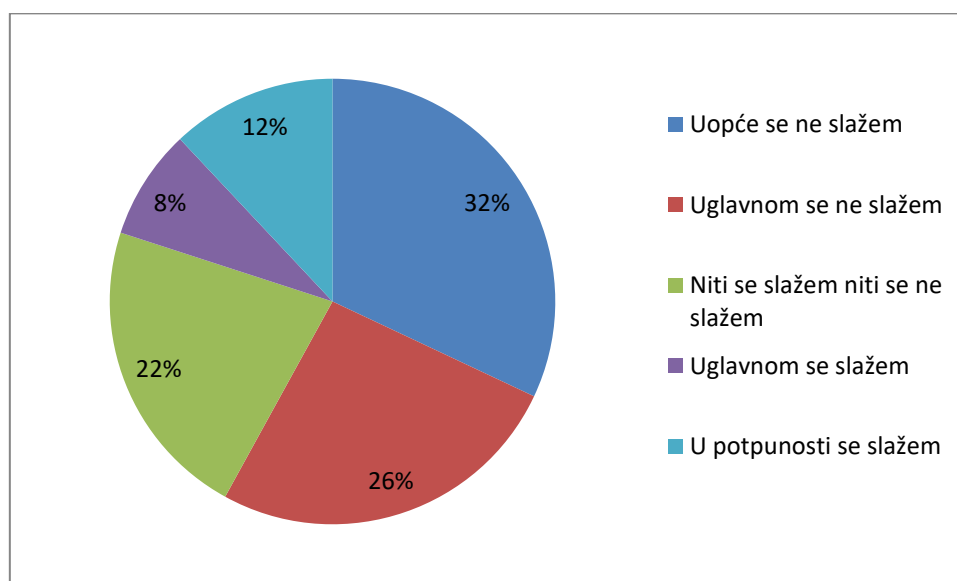
Grafikon 17: Volim gledati karate natjecanja

Izvor: izrada autora

Najveći broj ispitanika niti se slaže niti se ne slaže s tvrdnjom da vole gledati karate natjecanja i to čak njih 34%, dok ih slijede ispitanici koji se uglavnom slažu koji čine 22% od ukupnog broja ispitanika. Najmanje je onih koji se uopće ne slažu s navedenom tvrdnjom te oni čine 10% od ukupnog broja ispitanika.

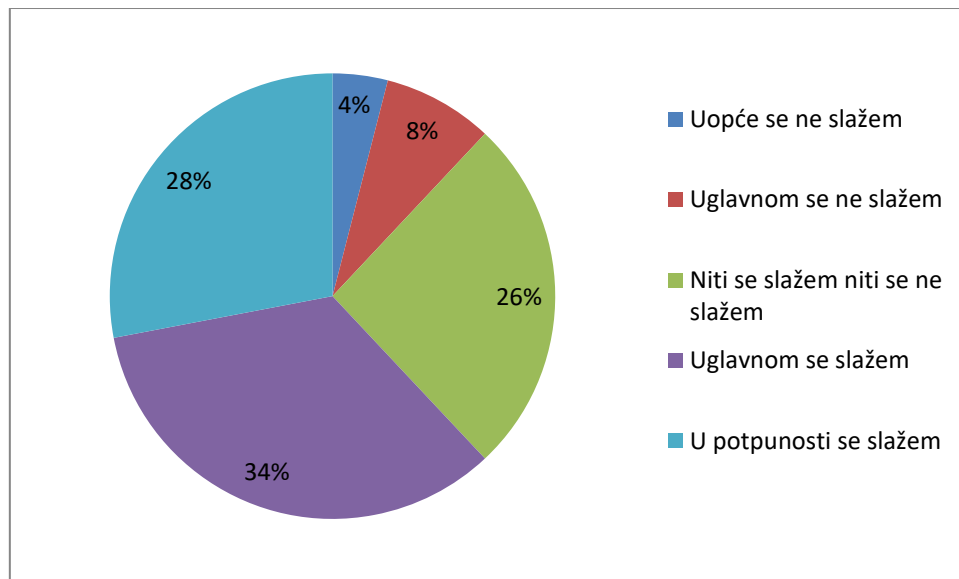
Grafikon 18: Putem društvenih mreža pratim događanja u karate sportu

Izvor: izrada autora

Za tvrdnju, putem društvenih mreža pratim događanja u karate sportu, najveći se broj ispitanika uopće ne slaže i to čak 16 ispitanika (odnosno 32%), dok ih slijede ispitanici koji se uglavnom ne slažu s tvrdnjom i to 26% ispitanika. Najmanji broj ispitanika se uglavnom slaže s tvrdnjom i to 8% ispitanika.

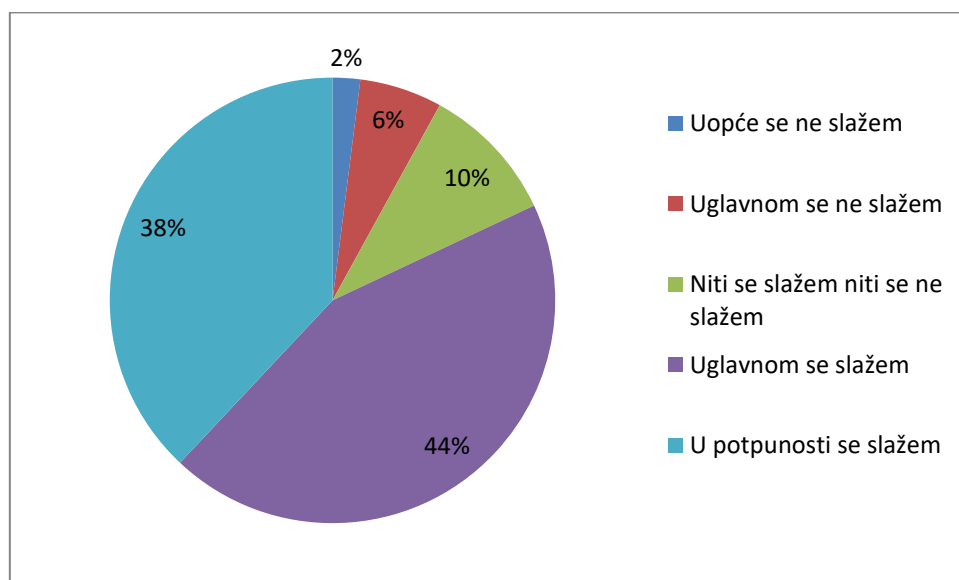
Grafikon 19: Nadahnjuje me motivacija i snažna volja karataša

Izvor: izrada autora

Najveći broj ispitanika se uglavnom slaže s tvrdnjom da ih nadahnjuje motivacija i snažna volja karataša i to čak njih 34%, dok ih slijedi 28% ispitanika koji se u potpunosti slažu s tvrdnjom. Najmanji broj ispitanika je onih koji se uopće ne slažu s navedenom tvrdnjom te oni čine 8% od ukupnog broja ispitanika.

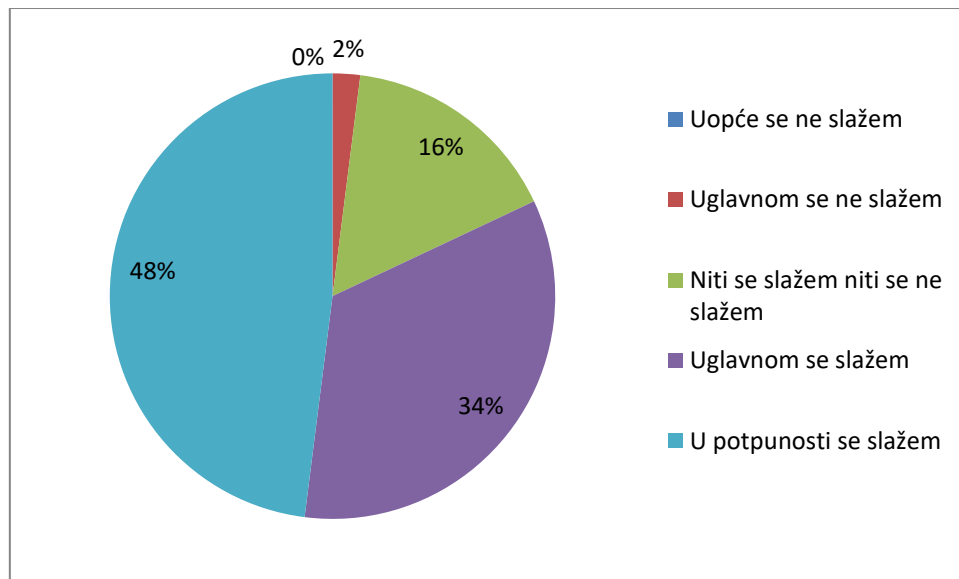
Grafikon 20: Bavljenje karateom omogućuje vrhunsko usvajanje vještina samoobrane

Izvor: izrada autora

Najveći broj ispitanika se uglavnom složio s tvrdnjom da im karate omogućuje usvajanje vještina samoobrane i to 22 ispitanika (odnosno 44%), dok se najmanji broj ispitanika uopće ne slaže s navedenom tvrdnjom i to samo 1 ispitanik (odnosno 2%).

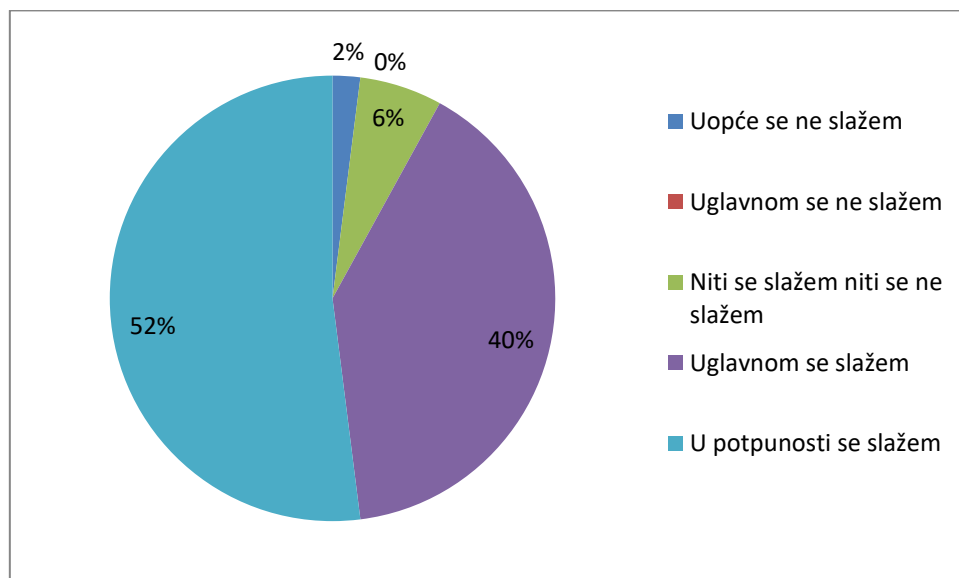
Grafikon 21: Karateom razvijam samodisciplinu

Izvor: izrada autora

Najveći broj ispitanika u potpunosti se slaže i smatraju da kroz karate mogu razviti samodisciplinu i to 24 ispitanika (odnosno 48%), dok ih slijede ispitanici koji se uglavnom slažu s tvrdnjom da u karateu mogu razviti samodisciplinu. Najmanji broj ispitanika je onih koji se uglavnom ne slažu s tvrdnjom i to čak njih 2%, dok onih koji se uopće ne slažu nema.

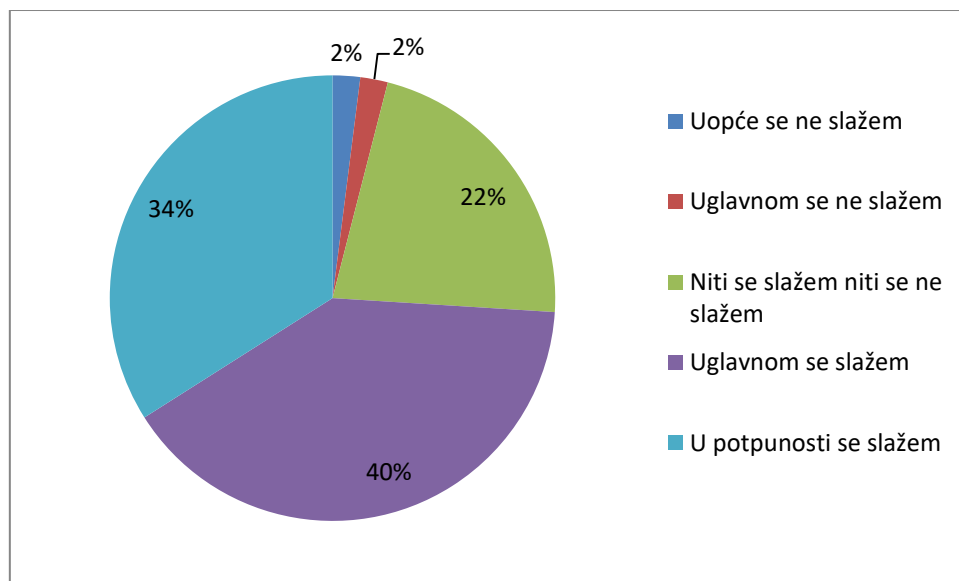
Grafikon 22: Karate omogućuje nadogradnju i razvoj motoričkih vještina

Izvor: izrada autora

Za tvrdnju da karate omogućuje razvoj motoričkih vještina najveći je broj ispitanika koji se u potpunosti slažu da im karate omogućuje razvoj motoričkih vještina i to njih 52%, dok ih slijedi 40% ispitanika koji se uglavnom slažu s tvrdnjom. Najmanje je onih koji se ne slažu s tvrdnjom zbog čega se može smatrati da je ovo prihvaćena tvrdnja.

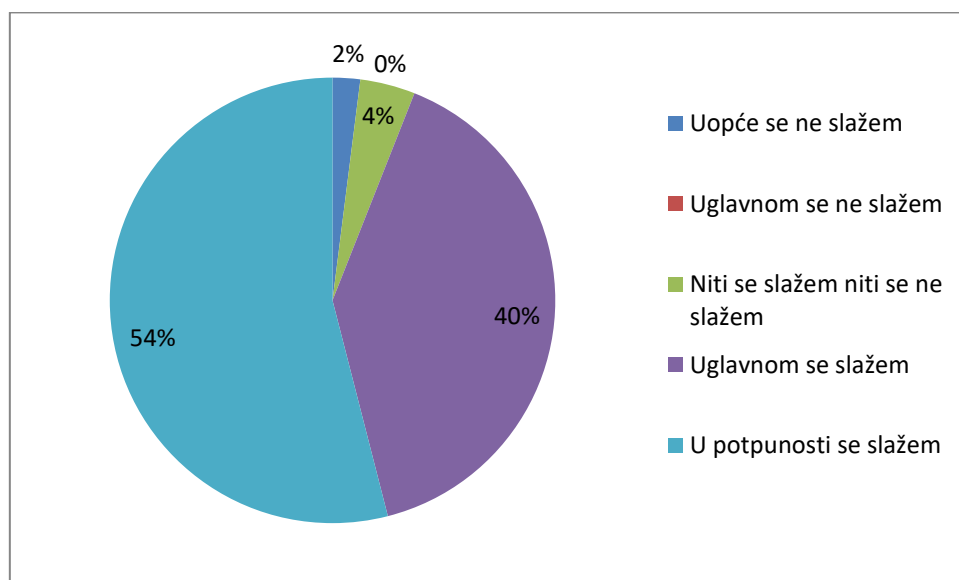
Grafikon 23: Zahvaljujući karateu koncentriraniji/a sam, sigurniji/a i smireniji/a

Izvor: izrada autora

Na temelju grafikona se može vidjeti da se 40% ispitanika uglavnom slaže da su zahvaljujući karateu koncentriraniji/a, sigurniji/a i smireniji/a. Po jedan ispitanik, tj. njih 2% se uopće ili uglavnom ne slaže.

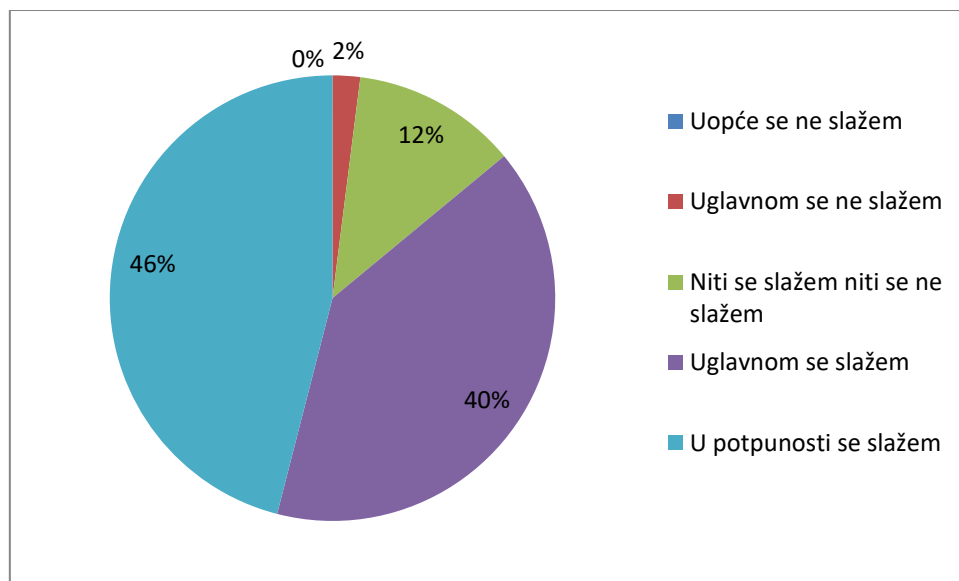
Grafikon 24: Sudjelujući na karate natjecanjima razvija se tolerancija, uvažavanje i poštivanje

Izvor: izrada autora

Na grafikonu se može vidjeti na grafikonu da se ispitanici u potpunosti slažu kako se sudjelovanjem na karateu razvijaju tolerancija, uvažavanje i poštivanje, dok se 2% ispitanika uopće ne slažu s navedenim.

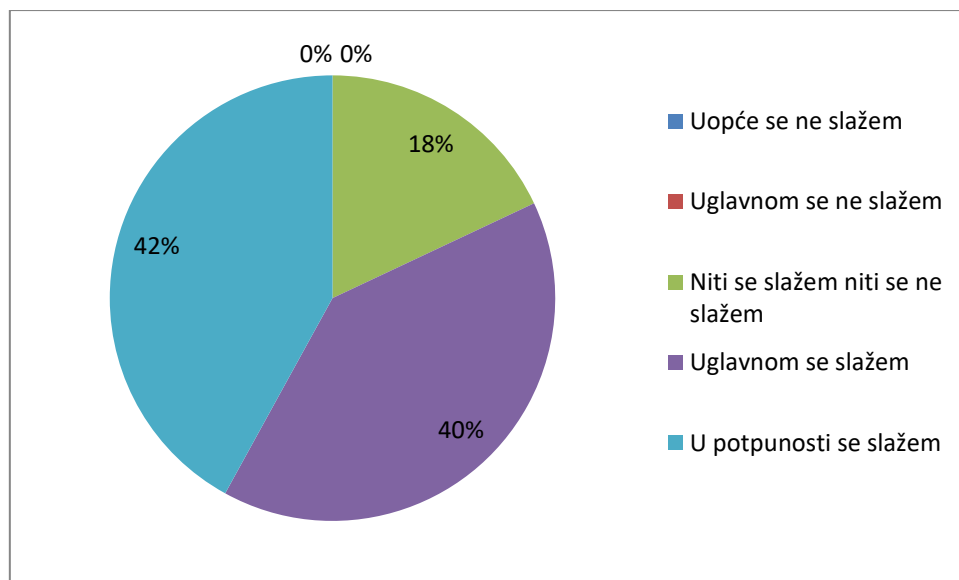
Grafikon 25: Karate sport razvija koordinaciju i spretnost

Izvor: izrada autora

Na grafikonu se može vidjeti da se 46% ispitanika u potpunosti slaže da karate kao sport razvija koordinaciju i spretnost, dok se njih 12% niti slaže niti se ne slaže s tim. Samo 2% ispitanika se uglavnom ne slaže s tim da karate može razvijati koordinaciju i spretnost.

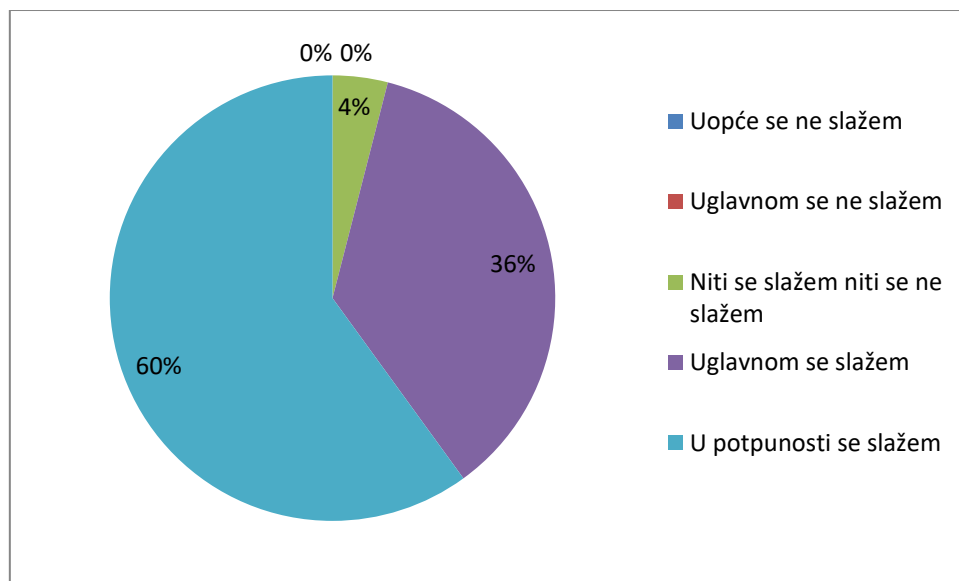
Grafikon 26: Bavljenje karateom omogućuje razvoj i osnaživanje osobnosti

Izvor: izrada autora

Najveći broj ispitanika se u potpunosti slaže da se bavljenjem karateom može razvijati i osnaživati osobnost, što se može vidjeti na grafikonu, gdje je vidljivo da je 42% ispitanika upravo odabralo tu opciju. Može se također primijetiti da nema onih koji se ne slažu s tim.

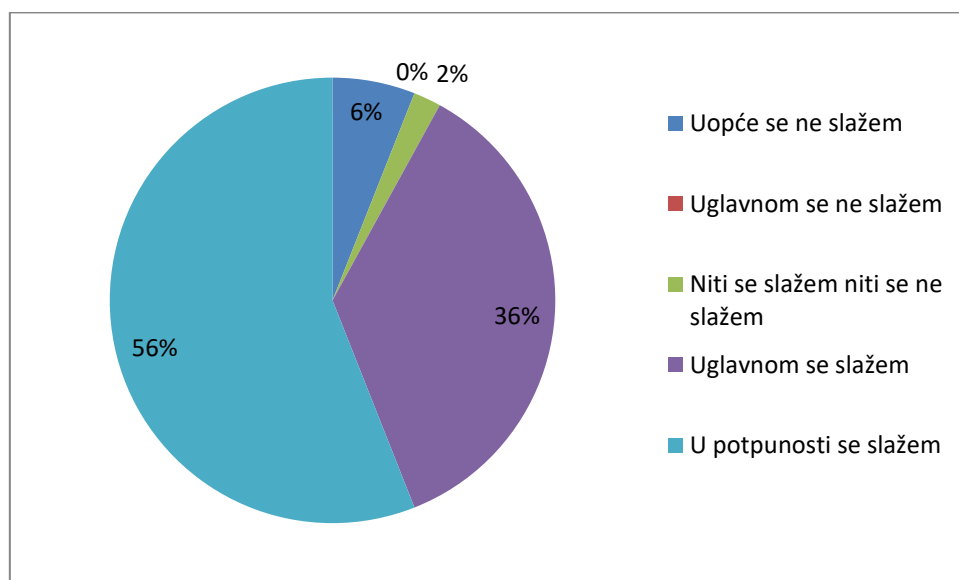
Grafikon 27: Svladavanje različitih borbenih tehnika pomaže u samoobrani

Izvor: izrada autora

Na grafikonu se može vidjeti da se 60% ispitanika u potpunosti slaže da svladavanjem različitih borbenih tehnika može pomoći u samoobrani, dok nema onih koji se ne slažu s navedenom tvrdnjom. Može se također vidjeti da je 4% onih koji se niti slažu niti se ne slažu s tom tvrdnjom.

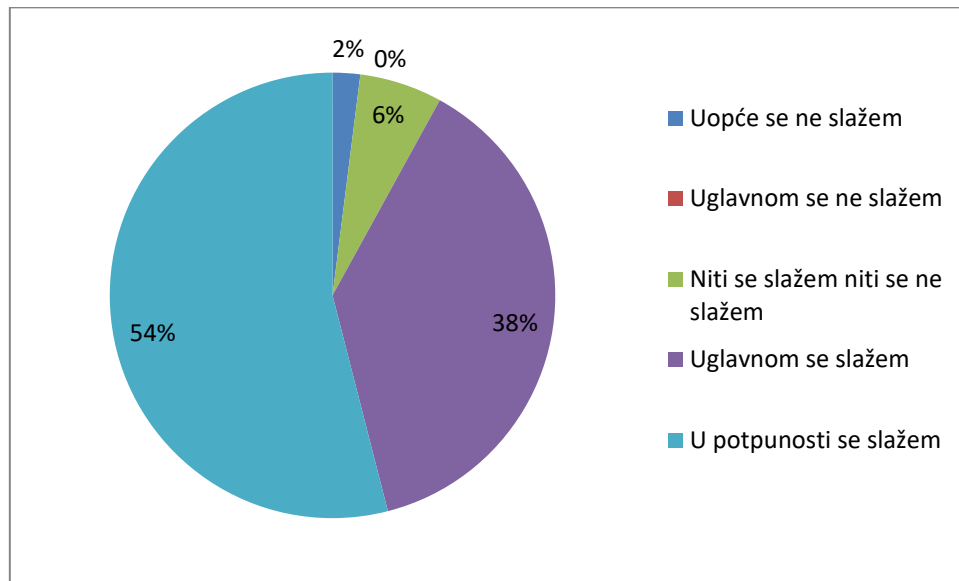
Grafikon 28: Karate pojačava izdržljivost i strpljenje

Izvor: izrada autora.

Na temelju podataka u grafikonu se može vidjeti da se 56% ispitanika u potpunosti slaže s tim da karate pojačava izdržljivost i strpljenje, dok ih se 6% uopće ne slaže s tim da karate razvija izdržljivost i strpljenje.

Grafikon 29: Bavljenje karateom omogućuje mi razvoj snage, brzine, inteligencije, karaktera i crta ličnosti

Izvor: izrada autora

Najveći broj ispitanika se u potpunosti slaže da im bavljenje karateom omogućuje razvoj snage, brzine, inteligencije, karaktera, crta ličnosti i to čak 54% ispitanika, dok se 38% ispitanika uglavnom slaže s tim. Najmanje je ispitanika koji se uopće ne slažu s tim i to čak 2% od ukupnog broja ispitanika.

Kroz ovaj dio su se mogla vidjeti obilježja uzorka koji se ispitivao te rezultate provedenog istraživanja.

4.4. Testiranje hipoteza i interpretacija rezultata istraživanja

Kroz rad su definirane tri hipoteze, jedna glavna i dvije pomoćne hipoteze, koje će se kroz ovaj dio rada testirati. S dvije pomoćne hipoteze nastojat će se potvrditi glavna hipoteza. Da bi se uspješno provelo testiranje, najprije se provelo anketiranje gdje su postavljene tvrdnje ispitanicima, za svaku od hipoteza, ponuđenim stupnjevima slaganja od 1 do 5, gdje najmanji stupanj označava neslaganje s tvrdnjom, a najveći stupanj označava slaganje s tvrdnjom.

Nakon provedenog anketiranja, za svaku tvrdnju prikupljeni podaci će se unijeti u SPSS te će se najprije prikazati deskriptivna statistika, ali grupirano po hipotezama. Poslije prikaza deskriptivne statistike, sve hipoteze će se testirati pomoću jednosmjernog t-testa gdje je granična vrijednost 3 kao prijelaz između slaganja i neslaganja s navedenom tvrdnjom.

Da bi se prihvatila navedena hipoteza u jednosmjernom t-testu potrebno je da empirijska signifikantnost iznosi manje od 5%, dok u slučaju da iznosi više od 5%, navedena hipoteza će se odbaciti.

Testiranje glavne hipoteze H0

Prema glavnoj (nultoj) hipotezi se pretpostavlja da su mladi zainteresirani za bavljenje karateom na području Splitsko-dalmatinske županije. U skladu s tim je postavljeno šest tvrdnji u anketnom upitniku gdje su ispitanici morali iznijeti svoj stupanj slaganja s tvrdnjom.

U sljedećoj tablici prikazane su navedene tvrdnje postavljene u anketnom upitniku.

Tablica 6: Tvrdnje vezane uz nultu hipotezu

Tvrdnje koje se odnose na nultu hipotezu su:
6. Bavljenje karateom poboljšavam svoje tjelesno i psihičko zdravlje
7. Karate mi omogućuje razvoj prema većem stupnju samopouzdanja
8. Treniranjem karatea izoštravam koncentraciju
9. Sudjelovanje na karate natjecanjima razvija ponos, ali i lakšu socijalizaciju
10. Bavljenje karateom omogućuje razvoj i nadogradnju već stečenih vještina
11. Samoobrana je nova vještina koju mogu steći kroz karate

Izvor: izradio autor

Kroz sljedeću tablicu će biti prikazana deskriptivna statistika po tvrdnjama, te će biti obuhvaćene stavke kao što su broj uzorka, prosjek, standardna devijacija, medijan, mod, minimum i maksimum.

Tablica 7: Deskriptivna statistika za zainteresiranost mladih bavljenjem karateom na području Splitsko-dalmatinske županije

	N	Prosjek	St.dev.	Medijan	Minimum	Maksimum
6. Bavljenje karateom poboljšavam svoje tjelesno i psihičko zdravlje	50	4,44	0,6497	5	3	5
7. Karate mi omogućuje razvoj prema većem stupnju samopouzdanja	50	4,3	0,7071	5	3	5
8. Treniranjem karatea izoštravam koncentraciju	50	4,28	0,858	5	1	5
9. Sudjelovanje na karate natjecanjima razvija ponos, ali i lakšu socijalizaciju	50	4,3	0,7626	5	2	5
10. Bavljenje karateom omogućuje razvoj i nadogradnju već stečenih vještina	50	4,28	0,7295	4	2	5
11. Samoobrana je nova vještina koju mogu steći kroz karate	50	4,54	0,8134	5	1	5
Zainteresiranost mladih za bavljenjem karateom	50	4,352	0,75338	5	1	5

Izvor: izradio autor

Na temelju podataka iz tablice 7. može se vidjeti da prosječna razina zainteresiranosti mladih za bavljenje karateom na području Splitsko-dalmatinske županije iznosi 4,352 s prosječnim odstupanjem od aritmetičke sredine od 0,75338. Da bi se utvrdilo je li zaista riječ o visokoj razini zainteresiranosti mladih za bavljenje karateom provjerit će se pomoću jednosmjernog t-testa gdje će kao granična vrijednost biti postavljena vrijednost 3.

Tablica 8: Jednosmjerni t-test o tvrdnjama za nultu hipotezu

One-Sample Test						
	Test Value = 3					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
tjelesno i psihičko zdravlje	15,812	49	,000	1,44000	1,2570	1,6230
veći stupanj samopouzdanja	13,000	49	,000	1,30000	1,0990	1,5010
izoštavanje koncentracije	10,548	49	,000	1,28000	1,0361	1,5239
razvijanje ponosa, ali i socijalizacija	12,053	49	,000	1,30000	1,0833	1,5167
razvoj i nadogradnja već stečenih vještina	12,406	49	,000	1,28000	1,0727	1,4873
samoobrana je nova vještina	13,387	49	,000	1,54000	1,3088	1,7712

Izvor: izrada autora

Na temelju prethodne tablice se može vidjeti da se ispitanici slažu sa svim navedenim tvrdnjama koje se odnose na nultu hipotezu, iz razloga što je razina signifikantnosti manja od 5%, što znači da se prihvaćaju sve tvrdnje i time ujedno cjelokupna nulta hipoteza. Unatoč tomu, prikazat će se i jednosmjerni t-test za prosječnu razinu zainteresiranosti mladih za bavljenje karateom na području Splitsko-dalmatinske županije.

Tablica 9: Jednosmjerni t-test za prosječnu razinu zainteresiranosti mladih za bavljenje karateom

One-Sample Test						
	Test Value = 3					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Zainteresiranost mladih za bavljenje karateom	10,168	49	,000	1,26000	1,0110	1,5090

Izvor: izrada autora

Na temelju podataka iz tablice 8 se može vidjeti da je empirijska razina t vrijednosti 10,168 te da je razina signifikantnosti manja od 5%. S obzirom na navedeno, može se zaključiti da postoji zainteresiranost mladih za bavljenje karateom na području Splitsko-dalmatinske županije.

Testiranje pomoćne hipoteze H1

Prema pomoćnoj hipotezi H1 se pretpostavlja da je karate popularan sport među mladima te su sukladno s tim i postavljene tvrdnje u kojem su ispitanici morali izraziti svoj stupanj slaganja. U sljedećoj tablici će biti prikazane tvrdnje vezane uz pomoćnu hipotezu H1 te deskriptivna statistika vezana uz hipotezu.

Tablica 10: Deskriptivna statistika za popularnost karatea među mladima

	N	prosjek	St.dev.	Medijan	Minimum	Maksimum
12. Karate sport je sinonim za borilačke vještine	50	3,92	1,175	4	1	5
13. Gledanje filmova o karateu zainteresiralo me za vještinu samoobrane	50	3,8	1,03	4	2	5
14. Vještina samoobrane je životno važna i korisna	50	4,44	0,7866	5	2	5
15. Volim gledati karate natjecanja	50	2,92	1,209	3	1	5
16. Putem društvenih mreža pratim događanja u karate sportu	50	2,42	1,341	2	1	5
17. Nadahnjuje me motivacija i snažna volja karataša	50	3,74	1,084	4	1	5
Prosječna popularnost karatea među mladima	50	3,54	1.1043	4	1	5

Izvor: izrada autora

Na temelju podataka iz tablice može se vidjeti da prosječna popularnost među mladima iznosi 3.54, dok je prosječno odstupanje od aritmetičke sredine iznosilo 1,1043. Pomoću t-testa će se testirati navedene tvrdnje te donijeti zaključak o pomoćnoj hipotezi H1.

Tablica 11: Jednosmjerni t-test za tvrdnje pomoćne hipoteze H1

One-Sample Test						
	Test Value = 3					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
12. Karate sport je sinonim za borilačke vještine	5,535	49	,000	,92000	,5860	1,2540
13. Gledanje filmova o karateu zainteresiralo me za vještinu samoobrane	5,491	49	,000	,80000	,5072	1,0928
14. Vještina samoobrane je životno važna i korisna	12,944	49	,000	1,44000	1,2164	1,6636
15. Volim gledati karate natjecanja	-,468	49	,642	-,08000	-,4237	,2637
16. Putem društvenih mreža pratim događanja u karate sportu	-3,057	49	,004	-,58000	-,9612	-,1988
17. Nadahnjuje me motivacija i snažna volja karataša	4,825	49	,000	,74000	,4318	1,0482

Izvor: izrada autora

Na temelju tablice se može vidjeti da je pet od šest tvrdnji prihvaćeno jer tvrdnja prema kojoj ispitanici vole gledati karate natjecanja nije prihvaćena. Ispitanici se slažu da je karate sinonim za borilačke vještine, da su ih filmovi karatea zainteresirali za vještinu samoobrane. Također, ispitanici smatraju da je vještina samoobrane životno važna i korisna. Ispitanici putem društvenih mreža prate događanja u karate sportu te ih nadahnjuje motivacija i snažna volja karataša. S obzirom na navedene podatke, može se prihvatiti navedena hipoteza jer je prosječan stupanj slaganja mladih o popularnosti karatea veći od testne veličine, kao što je i signifikantnost manja od 5%. Ali, unatoč tome, provesti će se i testiranje na razini prosječnih odgovora.

U sljedećoj tablici će se prikazati jednosmjerni t-test za prosječnu popularnost karatea među mladima da bi uspješno prihvatili pomoćnu hipotezu H1.

Tablica 12: T-test za prosječnu popularnost karatea među mladima

	One-Sample Test					
	Test Value = 3					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
Lower					Upper	
Prosječan popularnost karate među mladima	2,800	49	,007	,520000000	,14683734	,89316266

Izvor: izrada autora

Prema podacima navedenim u tablici 12. može se vidjeti da je t vrijednost 2,8 te je empirijska signifikantnost 0,7% što je manje od 5% čime se može da je karate popularan među mladima, što znači da se može prihvatiti pomoćna hipoteza H1.

Testiranje pomoćne hipoteze H2

Prema pomoćnoj hipotezi se pretpostavlja da mladi žele steći nove vještine koje kroz bavljenje karateom mogu naučiti. Kroz sljedeću tablicu su prikazane tvrdnje i deskriptivna statistika vezana uz svaku tvrdnju.

Na temelju podataka iz tablice se može vidjeti da prosječan stupanj slaganja s tvrdnjom da mladi žele steći nove vještine kroz bavljenje karateom iznosi 4.312, dok je prosječno odstupanje od aritmetičke sredine iznosi 0,8089. S obzirom na navedene podatke može se vidjeti da postoji visok stupanj slaganja s hipotezom, odnosno da mladi žele steći nove vještine baveći se karateom.

Da bi utvrdili je li se prihvaća pomoćna hipoteza H2 provest će se jednosmjerni t-test na temelju kojega će se donositi zaključci o provedenom istraživanju.

Tablica 13: Deskriptivna statistika za pomoćnu hipotezu H2

	N	Prosjek	St.dev.	Medijan	Minimum	Maksimum
18. Bavljenje karateom omogućuje vrhunsko usvajanje vještine samoobrane	50	4,1	0,953	4	1	5
19. Karateom razvijam samodisciplinu	50	4,28	0,809	5	2	5
20. Karate omogućuje nadogradnju i razvoj motoričkih vještina	50	4,4	0,782	5	1	5
21. Zahvaljujući karateu koncentraciji/a sam, sigurniji/a i smireniji/a	50	4,02	0,915	4	1	5
22. Sudjelujući na karate natjecanjima razvija se tolerancija, uvažavanje i poštivanje	50	4,44	0,76	5	1	5
23. Karate sport razvija koordinaciju i spretnost	50	4,3	0,763	5	2	5
24. Bavljenje karateom omogućuje razvoj i osnaživanje osobnosti	50	4,24	0,744	5	3	5
25. Svladavanje različitih borbenih tehnika pomaže u samoobrani	50	4,56	0,577	5	3	5
26. Karate pojačava izdržljivost i strpljenje	50	4,36	1,001	5	1	5
27. Bavljenje karateom omogućuje mi razvoj snage, brzine, inteligencije	50	4,42	0,785	5	1	5

Izvor: izradio autor

Da bi se prihvatila navedena hipoteza, potrebna je empirijska razina signifikantnosti manja od 5% na prosječnoj razini da mladi žele steći nove vještine baveći se karateom ili da većina tvrdnji hipoteze bude prihvaćeno.

Tablica 14: Jednosmjerni t-test za tvrdnje pomoćne hipoteze H2

One-Sample Test						
	Test Value = 3					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
18. Bavljenje karateom omogućuje vrhunsko usvajanje vještine samoobrane	8,162	49	,000	1,10000	,8292	1,3708
19. Karateom razvijam samodisciplinu	11,186	49	,000	1,28000	1,0500	1,5100
20. Karate omogućuje nadogradnju i razvoj motoričkih vještina	12,652	49	,000	1,40000	1,1776	1,6224
21. Zahvaljujući karateu koncentraciji/a sam, sigurniji/a i smireniji/a	7,887	49	,000	1,02000	,7601	1,2799
22. Sudjelujući na karate natjecanjima razvija se tolerancija, uvažavanje i poštivanje	13,394	49	,000	1,44000	1,2239	1,6561
23. Karate sport razvija koordinaciju i spretnost	12,053	49	,000	1,30000	1,0833	1,5167
24. Bavljenje karateom omogućuje razvoj i osnaživanje osobnosti	11,786	49	,000	1,24000	1,0286	1,4514
25. Svladavanje različitih borbenih tehnika pomaže u samoobrani	19,114	49	,000	1,56000	1,3960	1,7240
26. Karate pojačava izdržljivost i strpljenje	9,566	49	,000	1,36000	1,0743	1,6457
27. Bavljenje karateom omogućuje mi razvoj snage, brzine, inteligencije	12,794	49	,000	1,42000	1,1970	1,6430

Izvor: izrada autora

Prema podacima koji su proizašli iz t-testa može se vidjeti da su prihvaćene sve navedene tvrdnje od strane ispitanika.

Naime, ispitanici smatraju da, baveći se karateom mogu steći vještine kao što su samoobrana, samodisciplina, motoričke vještine, koncentracija, inteligencija, snaga te sudjelovanjem na karate natjecanjima razvijaju toleranciju, uvažavanje i poštivanje. Da bi se prihvatila navedena tvrdnja, potrebno je da je empirijska signifikantnost manja od 5% čime se može prihvatiti navedena hipoteza.

Tablica 15: T-test za prosječnu razinu zainteresiranosti mladih za stjecanje novih vještina kroz bavljenje karateom

One-Sample Test

	Test Value = 3					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Prosječna razina zainteresiranosti za stjecanje novih vještina	10,267	49	,000	1,28000	1,0295	1,5305

Izvor: izrada autora

Na temelju tablice se može vidjeti da t vrijednost iznosi 10,267, dok je empirijska signifikantnost manja od 5%, čime se može zaključiti da mladi žele steći nove vještine kroz bavljenje karateom, odnosno da se prihvaća pomoćna hipoteza H2.

S obzirom da je prihvaćena glavna (nulta) hipoteza te dvije pomoćne hipoteze može se zaključiti da su mladi zainteresirani za bavljenje karateom u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

5. ZAKLJUČAK

Kroz ovaj rad je provedeno istraživanje čiji je cilj bio analizirati stavove mladih o bavljenju karateom na području Splitsko-dalmatinske županije. Prije samog istraživanja, najprije se postavio problem istraživanja, predmet istraživanja i najvažnije, postavljene su hipoteze na temelju kojih će se provest istraživanje.

U drugom dijelu rada su definirani pojmovi sport i mladi te je prikazano kakvu ulogu sport ima u životu mladih. Sport je aktivnost koja je prisutna kroz cijelu ljudsku povijest, ali na važnosti dobiva tek od kraja 18. stoljeća. Danas je sport vrlo bitan u životu mladih radi njihove socijalizacije i pripreme za preuzimanje obveza kroz život. Karate kao sport je prisutan u Splitu od druge polovice 20. stoljeća te u gradu Splitu sa šest karate klubova spada u kategoriju sportova koji imaju klubova više nego većina ostalih sportova u Splitu.

U trećem dijelu rada definirane su manifestacije, kao i učinci koje mogu imati manifestacije na društvo i okolinu. Na primjeru Europskog prvenstva u karateu, koje je održano ove godine, moglo se vidjeti kako funkcionira proces organizacije sportske manifestacije od planiranja do raspodjele poslova te planiranja financija. Kao krajnji rezultat organizacije Europskog prvenstva su veće ekonomsko-društvene mjerljive koristi od troškova zbog čega se može zaključiti da je manifestacija uspješno organizirana.

Kroz zadnji dio rada prikazana je metodologija istraživanja i opis anketnog upitnika. Bitan dio rada je samo istraživanje koje je provedeno među 50 mladih, od 16 do 30 godina, na području Splitsko-dalmatinske županije. Istraživanje se provelo anketnim upitnikom koji je napravljen na temelju prethodno postavljenih hipoteza. Pretpostavka glavne hipoteze je da su mladi zainteresirani za bavljenje karateom, dok su pretpostavke pomoćnih hipoteza da je karate popularan među mladima i da mladi žele steći nove vještine kroz bavljenje karateom. Rezultati koji su proizašli na temelju anketnog upitnika su potvrdili navedene hipoteze.

Na temelju toga se može zaključiti da su mladi zainteresirani za bavljenje karateom na području Splitsko-dalmatinske županije, kao i da je karate popularan među mladima te da mladi žele steći nove vještine baveći se s karateom.

POPIS LITERATURE

Knjige:

1. Alfirević N. et al. (ur)(2014.): Upravljanje organizacijskim promjenama i znanjem, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu
2. Buble M. (2010.): Projektni menadžment, Minerva – Visoka poslovna škola, Dugopolje
3. Buble M. (2009.): Menadžment, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu
4. Buble M. (ur.) (2005.): Strateški menadžment; Sinergija nakladništvo d.o.o., Zagreb
5. Kotler P., Keller K. L., Martinović M. (2014.): Upravljanje marketingom, MATE, Zagreb
6. Marušić M., Vranešić T. (2001.): Istraživanje tržišta, ADECO, Zagreb
7. Masterman G.(2014.): Strategic Sports event management, Routledge, London
8. Pavičić J. (2004.): Strategija marketinga neprofitnih organizacija; MASMEDIA; Zagreb
9. Pivac S. (2010.): Statističke metode; e-nastavni materijali; Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu; Split
10. Pivčević S. (2019.): Upravljanje manifestacijama, Skripta, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu
11. Schroeder R.G. (1999.): Upravljanje proizvodnjom, MATE, Zagreb
12. Van Der Wagen L., Carlos B.R. (2008.): Upravljanje događajima: za turistička, kulturna, poslovna i sportska događanja, MATE, Zagreb
13. Vidučić Lj. et al. (2015.): Financijski menadžment, RRIF, Zagreb
14. Zelenika R. (2000.): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci.

Stručni radovi:

1. Bartoluci M. (1997.): Evaluation of the economic impact of sport in developed countries and in Croatia, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 71-77
2. Bartoluci M. (1994.): Razvoj sporta i poduzetništva, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 60-66
3. Hrvatski karate savez (2021.): Program i elaborat o ekonomskoj isplativosti projekta
4. Nedić T., Škerbić M. M. (2020.): Definiranje sporta u Hrvatskim i međunarodnim pravnim aktima: Na sjecištu prava i filozofije, Stud. ethnol. Croat., vol. 32, str. 155–181, Zagreb, 2020
5. Škerbić M. M., Zagorac I. (2018.): Sport, igra, svrha igre; Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 359-374
6. Škorić S., Bartoluci M. (2012.): Dijagnostika u sportskim organizacijama, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 370-375.

Izvori s interneta:

1. Eurostat (2018.): Sport statistics; Publications office of the European Union; Luxembourg (Internet), raspoloživo na: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/976d4bdd-2284-11e8-ac73-01aa75ed71a1>
2. <https://www.dzs.hr/>
3. <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=59859>
4. <https://www.sokol-karate.hr/stranice/karate/put-karatea/>
5. Hrvatski karate savez dostupno na: <http://karate.hr/web/>
6. Hrvatski karate savez (2021.): Pregled klubova po županijama (Internet), raspoloživo na: <http://karate.hr/web/zupanije.php>
7. <http://karateporec2021.com/56-europsko-seniorsko-prvenstvo-u-karateu-i-parakarateu-2021-u-porecu/>
8. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2015): Potrebe, problemi i potencijali mladih u Hrvatskoj (Internet) raspoloživo na <https://mrosp.gov.hr/>
9. Splitski savez sportova (2021.): Adresar klubova (Internet), raspoloživo na: <http://www.sss.hr/index.php/o-nama/adresar-klubova>
10. Splitski savez sportova (2021.): Povijest splitskog sporta (Internet); raspoloživo na: <http://www.sss.hr/index.php/o-nama/povijest-saveza>
11. Središnji ured za sport (2019.): Nacionalni program športa (Internet), raspoloživo na: <https://mint.gov.hr/nacionalni-program-sporta-2019-2026-21681/21681>

Pravilnik/zakon:

1. Narodne novine (2019.): Nacionalni program športa 2019.-2026., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 1394

POPIS TABLICA I SLIKA

Tablica 1: Broj sportskih klubova i sportaša u RH 2017. godine	5
Tablica 2: Kategorije učinaka manifestacije	23
Tablica 3: Mjerljivi rezultati Europskog prvenstva	26
Tablica 4: Izvori financiranja Europskog prvenstva	27
Tablica 5: Ekonomsko-društveno mjerljivi troškovi i koristi	28
Tablica 6: Tvrdnje vezane uz nultu hipotezu	46
Tablica 7: Deskriptivna statistika za zainteresiranost mladih bavljenjem karateom na području Splitsko-dalmatinske županije	47
Tablica 8: Jednosmjerni t-test o tvrdnjama za nultu hipotezu	48
Tablica 9: Jednosmjerni t-test za prosječnu razinu zainteresiranosti mladih za bavljenje karateom	48
Tablica 10: Deskriptivna statistika za popularnost karatea među mladima	49
Tablica 11: Jednosmjerni t-test za tvrdnje pomoćne hipoteze H1	50
Tablica 12: T-test za prosječnu popularnost karatea među mladima	51
Tablica 13: Deskriptivna statistika za pomoćnu hipotezu H2	52
Tablica 14: Jednosmjerni t-test za tvrdnje pomoćne hipoteze H2	53
Tablica 15: T-test za prosječnu razinu zainteresiranosti mladih za stjecanje novih vještina kroz bavljenje karateom	54
Slika 1: Podjela sporta na kategorije	12
Slika 2: Logo Europskog prvenstva u karateu	25
Slika 3: Organizacijska struktura Europskog prvenstva	28

PRILOG

ANKETNI UPITNIK

1. Spol:

- 1) Muško
- 2) Žensko

2. Dob:

- 1) 16-18 godina
- 2) 19-22 godina
- 3) 23-26 godina
- 4) 27-30 godina

3. Obrazovanje:

- 1) Završena osnovna škola
- 2) Završena trogodišnja srednja škola
- 3) Završena četverogodišnja srednja škola
- 4) VŠS ili VSS
- 5) Magisterij ili doktorat

4. Bavite li se sportom:

- 1) Da
- 2) Ne

5. Sportom se bavim:

- 1) 1-2 tjedno
- 2) 3 puta ili više tjedno
- 3) Niti jednom

6. Bavljenje karateom poboljšavam svoje tjelesno i psihičko zdravlje:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem

3) Niti se slažem, niti se ne slažem

4) Uglavnom se slažem

5) U potpunosti se slažem

7. Karate mi omogućuje razvoj prema većem stupnju samopouzdanja

1) Uopće se ne slažem

2) Uglavnom se ne slažem

3) Niti se slažem, niti se ne slažem

4) Uglavnom se slažem

5) U potpunosti se slažem

8. Treniranjem karatea izoštravam koncentraciju:

1) Uopće se ne slažem

2) Uglavnom se ne slažem

3) Niti se slažem, niti se ne slažem

4) Uglavnom se slažem

5) U potpunosti se slažem

9. Sudjelovanje na karate natjecanjima razvija ponos, ali i lakšu socijalizaciju

1) Uopće se ne slažem

2) Uglavnom se ne slažem

3) Niti se slažem, niti se ne slažem

4) Uglavnom se slažem

5) U potpunosti se slažem

10. Bavljenje karateom omogućuje razvoj i nadogradnju već stečenih vještina:

1) Uopće se ne slažem

2) Uglavnom se ne slažem

3) Niti se slažem, niti se ne slažem

4) Uglavnom se slažem

5) U potpunosti se slažem

11. Samoobrana je nova vještina koju mogu steći kroz karate:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

12. Karate sport je sinonim za borilačke vještine:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

13. Gledanje filmova o karateu zainteresiralo me za vještinu samoobrane:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

14. Vještina samoobrane je životno važna i korisna:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

15. Volim gledati karate natjecanja:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem

- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

16. Putem društvenih mreža pratim događanja u karate sportu:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

17. Nadahnjuje me motivacija i snažna volja karataša:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

18. Bavljenje karateom omogućuje vrhunsko usvajanje vještine samoobrane:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

19. Karateom razvijam samodisciplinu:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

20. Karate omogućuje nadogradnju i razvoj motoričkih vještina:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

21. Zahvaljujući karateu koncentraciji/a sam, sigurniji/a i smireniji/a:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

22. Sudjelujući na karate natjecanjima razvija se tolerancija, uvažavanje i poštivanje:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

23. Karate sport razvija koordinaciju i spretnost:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

24. Bavljenje karateom omogućuje razvoj i osnaživanje osobnosti:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem

- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

25. Svladavanje različitih borbenih tehnika pomaže u samoobrani:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

26. Karate pojačava izdržljivost i strpljenje:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

27. Bavljenje karateom omogućuje mi razvoj snage, brzine, inteligencije, karaktera i crta ličnosti:

- 1) Uopće se ne slažem
- 2) Uglavnom se ne slažem
- 3) Niti se slažem, niti se ne slažem
- 4) Uglavnom se slažem
- 5) U potpunosti se slažem

SAŽETAK

Sport je aktivnost kojom su se u početku bavili vojnici u sklopu vježbi da bi se provjerila sposobnost vojnika. Od kraja 18. stoljeća pa do danas, sport ima sve veću važnost. Karate kao borilačka vještina je došla u Europu tijekom 20. stoljeća kada su japanski instruktori putem seminara prenosili svoje znanje. U Splitu se karate sportom bavi šest karate klubova te uz nogomet ima najveći broj sportskih klubova.

Rezultati istraživanja su potvrdili hipoteze čime se može zaključiti da su mladi zainteresirani za bavljenje karateom, da je karate popularan među mladima i da mladi žele steći nove vještine baveći se karateom.

SUMMARY

Sport is an activity that was initially practiced by soldiers as part of exercises to test soldier ability. From the end of 18th century until today, sport has become increasingly important. Karate as a martial art came to Europe during the 20th century when Japanese instructors passed on their knowledge through the seminars. In Split, karate is a sport practiced by six karate clubs, and in addition to football, it has the largest number of sports clubs.

The results of the research confirmed the hypotheses which can be concluded that young people are interested in practicing karate, that karate is popular among young people and that young people want to acquire new skills by practicing karate.

Ključne riječi: mladi, sport, stavovi, sportske manifestacije, organizacija

Key words: young, sport, opinions, sports events, organization